

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และ
ผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและ
ผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research &
Manufacturers Association)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์
และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิต
เภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA

(Pharmaceutical Research & Manufacturers Associations)

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2566

นันทกร

นางสาวพัชราภรณ์ พิรกุลวานิช
ผู้วิจัย

R. Kittakorn

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติชัย ราชมหา,

Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

Nathart Center

รองศาสตราจารย์ณัฐสิทธิ์ เกิดศรี,

Ph.D.

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

Vichit R. Kachorn

รองศาสตราจารย์วิจิตา รักธรรม,

Ph.D.

คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

มหาวิทยาลัยมหิดล

ชาคริต

ชาคริต พิษญากร,

Ph.D.

กรรมการสอบสารนิพนธ์

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับการสนับสนุนและการให้คำแนะนำเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย ราชมหา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้ความรู้ คำแนะนำ และการให้คำปรึกษา รวมถึงการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทำสารนิพนธ์ จนกระทั่งเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบ ขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินแบบสอบถามที่ใช้สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณหัวหน้างานทั้งปัจจุบันและอดีตที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถามและแบ่งปันแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจตลอดมาและเพื่อนๆ สาขาการจัดการธุรกิจวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล รุ่น 24C ทุกท่านที่เสียสละเวลาในการแบ่งปันความรู้ให้การช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา รวมไปถึงขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวมาข้างต้น ไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ บริษัทขนาดใหญ่ในประเทศที่เป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตภัณฑ์ หรือ PReMA และพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศที่เป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตภัณฑ์ หรือ PReMA ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร พัฒนาบุคลากรในองค์กร เพื่อส่งเสริมให้องค์กรและอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ขับเคลื่อนด้วยพนักงานที่มีพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้นไป เพื่อทำให้องค์กรและอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน

พัชรภรณ์ พิรกิจวานิช

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

FACTOR AFFECTING THE ENTREPRENEURIAL BEHAVIOR OF MEDICAL REPRESENTATIVES AND MIDDLE LEVEL MANAGERS IN LARGE PHARMACEUTICAL COMPANIES WHICH ARE MEMBERS OF PREMA

พัชรภรณ์ พิรกุลวานิช 6450363

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติชัย ราชมหา, Ph.D., รองศาสตราจารย์ ณัฐสิทธิ์ เกิดศรี, Ph.D., ชاکริต พิษญาญกูร, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ซึ่งผู้วิจัยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย โดยทำการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์จากกลุ่มตัวอย่างผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และ/หรือผู้บริหารระดับกลางจำนวน 451 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS ผลการศึกษาวิจัยจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ และปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ

คำสำคัญ : พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ/ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB)/ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง/ สมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามงานวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย	3
1.4 ขอบเขตงานวิจัย	4
1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	4
1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร	4
1.4.3 ขอบเขตด้านประชากร	4
1.4.4 ขอบเขตด้านเวลา	5
1.5 สมมติฐานของการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ความหมายของผู้ประกอบการ	8
2.2 ลักษณะของผู้ประกอบการ	9
2.3 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior)	10
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการและ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีตามแบบแผน	12
2.5 กรอบแนวคิดงานวิจัย	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย	19
3.1 รูปแบบงานวิจัย	20
3.2 ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	21
3.2.1 การกำหนดกลุ่มประชากร	21
3.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	21
3.2.3 กลยุทธ์ในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง	22
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	22
3.4 เครื่องมือ และลักษณะวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.4.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี	23
3.4.2 การออกแบบแบบสอบถาม	23
3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	27
3.5.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validation)	27
3.5.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)	28
3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	29
3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	29
3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)	29
3.7 การปกป้องความลับของข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัย	29
3.8 กรอบระยะเวลาและตารางแสดงแผนดำเนินงาน โครงการวิจัย	30
3.9 บทสรุป	30
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4.1 ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	32
4.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เป็นผู้ประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม	36
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)	38
4.3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)	38
4.3.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4 ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	43
4.4.1 การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ	44
4.4.2 การทดสอบตัวแปรตามและค่าความคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normality)	48
4.4.3 การทดสอบค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (Homoscedastic)	49
4.4.4 ทดสอบความเป็นอิสระจากกันของค่าความคลาดเคลื่อน (Residual Errors)	49
4.4.5 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity)	50
4.5 บทสรุป	51
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย	54
5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	54
5.2 อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ	57
5.2.1 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย	57
5.2.2 ข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ	61
5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย	64
5.3.1 ข้อเสนอแนะในภาคปฏิบัติ	64
5.3.2 ข้อเสนอแนะทางด้านการศึกษาวิจัยและงานวิชาการ	66
5.4 บทสรุป	66
บรรณานุกรม	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	72
ภาคผนวก ข การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	76
ภาคผนวก ค เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน	82
ภาคผนวก ง เอกสารการตรวจสอบผลงานวิจัยด้วยโปรแกรม Turnitin	84
ประวัติผู้วิจัย	85

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
3.1	แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	23
3.2	ข้อคำถามของแบบสอบถามส่วนที่ 2	24
3.3	แสดงข้อคำถามในส่วนที่ 3	26
3.4	แสดงแผนการดำเนินโครงการวิจัย	30
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม การเป็นพนักงานในบริษัทฯ ขนาดใหญ่	33
4.2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม การเป็นสมาชิก PReMA	33
4.3	ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของลักษณะทาง ประชากรศาสตร์ด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง	33
4.4	ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของลักษณะทาง ประชากรศาสตร์ด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง	34
4.5	ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของลักษณะทาง ประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	34
4.6	ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของประชากรศาสตร์ ด้านตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่าง	35
4.7	ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของประชากรศาสตร์ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง	35
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการเป็น ผู้ประกอบการโดยรวม	36
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	37
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการรับรู้ความสามารถใน การควบคุมพฤติกรรม	37
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	37
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ	38
4.13	ค่า KMO และ Bartlett's Test	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.14 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ก่อนการหมุนแกน (Unrotated Component Matrix)	39
4.15 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) หลังการหมุนแกนด้วยวิธี Promax	40
4.16 แสดงข้อคำถาม	40
4.17 ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ของแต่ละตัวแปร	42
4.18 แสดงตัวแบบที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ครั้งที่ 1	44
4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ครั้งที่ 1	44
4.20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)	45
4.21 การทดสอบค่าโคโมโกรอฟ สเมอร์นอฟ (One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test)	48
4.22 ค่าความคลาดเคลื่อน (Residual Errors) เพื่อการทดสอบความเป็นอิสระต่อกัน	49
4.23 ผลการทดสอบค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF)	50
5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย	55
5.2 แสดงการอภิปรายผลการศึกษาวิจัย	57

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
2.1	A Theory of Planned Behavior Diagram (ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน)	11
2.2	กรอบแนวคิดงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA	17
3.1	ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัยโดยมีระเบียบวิธีในการดำเนินการศึกษาวิจัย	20
4.1	A Theory of Planned Behavior Diagram (ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน)	42
4.2	กรอบแนวคิดงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA	43
4.3	การทดสอบค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เป็นค่าคงที่โดยใช้ Scatter plot	49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันผู้คนหันมาให้ความสำคัญในการรักษาสุขภาพมากขึ้น การเข้าสู่สังคมสูงวัย อีกทั้งการรักษาโรคเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ของชีวิตมนุษย์ ซึ่งทำให้อุตสาหกรรมยาที่มีแนวโน้มเติบโตขึ้น ข้อมูลจากวิจัยกรุงศรี ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (นรินทร์ ธันไพบูลย์, 2565) ระบุว่า ปี 2565 มูลค่าจำหน่ายยาในประเทศไทยมีแนวโน้มเติบโต 4.5-5.0% จากปี 2564 เป็นผลจากความต้องการบริโภคยาและเวชภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่กลับสู่ระดับใกล้เคียงปกติ หลังการระบาดของ COVID-19 ผ่อนคลายลง และผู้ป่วยสามารถกลับมารับการรักษาในสถานพยาบาลได้ปกติ อีกทั้งมีการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้จำนวนผู้ป่วยต่างชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ท่องเที่ยว และในปี 2566-2568 คาดการณ์ว่ามูลค่าจำหน่ายยาจะเติบโตต่อเนื่อง จากแนวโน้มอุบัติการณ์ของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เพิ่มขึ้น จำนวนผู้ป่วยต่างชาติที่มีแนวโน้มกลับมาใช้บริการมากขึ้น และพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาใส่ใจสุขภาพและความต้องการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันซึ่งสอดคล้องกันทั่วโลก ซึ่งทำให้ตลาดยาที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ในธุรกิจตลาดยาซึ่งมีการแข่งขันที่สูง ทำให้บุคลากรทางการแพทย์ (Healthcare Professionals) คาดหวังว่าบริษัทายจะมีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ บริการ และองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมออกสู่ตลาดให้กับบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อส่งเสริมการรักษาที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ให้กับผู้ป่วยหรือผู้เข้ารับบริการทางการแพทย์ จะเห็นได้ว่า นวัตกรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งในเชิงสังคมและเชิงเศรษฐกิจ ส่งผลให้องค์กรมุ่งเสริมสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร (Intrapreneurial Behavior) ให้มีในตัวของพนักงาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงาน สร้างเสริมให้พนักงานมีกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม เพื่อเป็นผู้ที่พร้อมรับสิ่งใหม่ ๆ และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและมีความมุ่งมั่น เพียรพยายามที่จะทำให้สิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นได้จริง อีกทั้งส่งเสริมให้พนักงานมีการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆเพื่อนำมาปรับใช้กับการทำงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันกับบริษัทคู่แข่งในตลาด และขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันโลกอยู่ในสถานการณ์ “VUCA World” ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การแข่งขัน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้ส่งผล

กระทบต่อธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ (ศศิมา สุขสว่าง, 2560) ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายองค์กรที่จะต้องมีการทำความเข้าใจและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งการที่องค์กรจะพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืนในสถานการณ์ที่ผันผวนได้นั้น พนักงานเป็นกุญแจสำคัญที่จะขับเคลื่อนขององค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยพนักงานจะต้องมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อผลักดันและช่วยให้องค์กรเติบโตได้ ซึ่งมีการศึกษาพบว่าความเป็นผู้ประกอบการของพนักงานภายในองค์กรมีส่วนช่วยสนับสนุนให้องค์กรเติบโต สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกได้ (Shian et al., 2022)

ปัจจุบันหลายองค์กรหันมาให้ความสำคัญกับความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ของพนักงานมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ sustainable development goal ประการที่ 8 ในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อช่วยให้ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ทุกองค์กรสามารถพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของพนักงานในองค์กรได้ด้วยการส่งเสริมพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของพนักงานให้เกิดขึ้นในตัวพนักงานทุกคน (Intrapreneurship) ซึ่งการให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นผู้ประกอบการในตัวบุคลากร (Intrapreneurship) เป็นแนวคิดที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน จากการศึกษาของ Harvard Business Review Press ในหัวข้อ The entrepreneurial mindset: Strategies for continuously creating opportunity in an age of uncertainty (McGrath & MacMillan, 2017) พบว่า ความเป็นผู้ประกอบการภายในตัวพนักงาน เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้้องค์กรมีการเจริญเติบโต สามารถสร้างความแตกต่าง มีความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งในตลาด และทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของพนักงานเป็นปัจจัยสำคัญของกลยุทธ์การสร้างความเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจ

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการในองค์กรของพนักงาน (Intrapreneurship) จึงทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) โดยศึกษา 3 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship) เพื่อนำเสนอตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง เพื่อให้องค์กรบริษัทยาและเวชภัณฑ์นำผลที่ได้

จากการวิจัยนำมาประยุกต์ใช้ สร้างกลยุทธ์ภายในองค์กร เพื่อสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงาน เพื่อทำให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน อีกทั้งเพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ในประเทศไทยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจ เพื่อให้มีการเสริมสร้างทักษะพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนากรอบความคิดเชิงนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ สามารถขับเคลื่อนในองค์กรประสบความสำเร็จและสามารถก้าวผ่านสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอย่างในปัจจุบัน

1.2 คำถามงานวิจัย

1. ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) หรือไม่
2. ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) หรือไม่
3. ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อนำเสนอตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) โดยแบ่งเป็นปัจจัย 3 ด้านที่อ้างอิงมาจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ที่คิดค้นโดย Ajzen (1991) ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง โดยประชากรที่ใช้จะเน้นศึกษาเฉพาะประชากร ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ ผู้บริหารระดับกลาง ในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship) ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงาน ประกอบด้วย ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ ผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ซึ่งได้จากผู้ที่ผ่านการคัดกรองในการตอบแบบสอบถาม โดยเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability

sampling) โดยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีจุดประสงค์ (Purposive selection) และ การคัดเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball Selection)

1.4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการระหว่างเดือน มีนาคม 2566 – พฤษภาคม 2566

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)
2. ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)
3. ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคม PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)
2. เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย นำมาประยุกต์ใช้ สร้างกลยุทธ์ภายในองค์กร เพื่อสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงาน เพื่อทำให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน

3. เพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีพฤติกรรม การเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางที่ส่งผลต่อการเติบโต ของธุรกิจ เพื่อให้มีการเสริมสร้างทักษะ พัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนากรอบความคิดเชิงนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) หมายถึง องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีสมาชิกสมาคมเป็นบริษัทยา ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนายาใหม่ๆ เพื่อต่อสู้กับโรคร้ายที่ยังไม่สามารถรักษาได้หรือเพื่อให้ การรักษาโรคมียุทธศาสตร์ที่ดียิ่งขึ้นไป โดยบริษัทที่เป็นสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามหลักการทำธุรกิจ สาทกลที่ถูกต้องตามจริยธรรม ซึ่งบริษัทที่เป็นสมาชิก ประกอบด้วย ดังนี้

1) Merck	2) Mitsubishi Tanabe Pharma
3) Merck Sharp and Dome (MSD)	4) Novo Nordisk
5) Organon	6) Pacific Healthcare
7) Takeda	8) Novartis
9) Pfizer	10) Otsuka
11) IQVIA	12) Servier
13) Sumitomo Pharma	14) Zuellig Pharma
15) Menarini	16) Astrazeneca
17) Eisai	18) Bristol Myers Squibb
19) Abbott	20) Baxter
21) Daiichi-Sankyo	22) GSK
23) Amgen	24) Auriga
25) Janssen	26) Astellas
27) Boehringer Ingelheim	28) DKSH
29) Yowa Kirin	30) Axios

2. ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของบริษัทยา ซึ่งมีทักษะความรู้และความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์แก่บุคลากรทางการแพทย์ เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ดังกล่าว

3. ผู้บริหารระดับกลาง หมายถึง หัวหน้างานหรือผู้บัญชาการแผนกต่าง ๆ ของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ ได้แก่ แผนกการตลาด แผนกการขาย เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารระดับกลางจะทำหน้าที่ทำตามนโยบายและกลยุทธ์ของบริษัทที่กำหนดไว้ รวมถึงทำหน้าที่สื่อสารกลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติงาน และประสานงานไปยังผู้แทนยาและเวชภัณฑ์เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม หมายถึง การที่บุคคลสำคัญหรือบุคคลใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อบุคคลนั้น ๆ ให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบในเรื่องการใช้กรอบความคิดเชิงนวัตกรรมในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจากแนวทางการทำงานใหม่ ๆ

5. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการประเมินศักยภาพ ความสามารถของตนเอง และถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าตนเองสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการได้ บุคคลนั้นจะมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง

6. เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ทศนคติหรือความรู้สึกรักของบุคคลที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการทั้งในทางบวกหรือทางลบ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกาการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าพร้อมทั้งรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 ความหมายของผู้ประกอบการ
- 2.2 ลักษณะของผู้ประกอบการ
- 2.3 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความหมายของผู้ประกอบการ

จากการศึกษาหลายงานวิจัย มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำนิยามหรือความหมายของผู้ประกอบการไว้มากมายในส่วนของต่างประเทศ McGrath & MacMillan (2000) ให้ความหมายของผู้ประกอบการคือ บุคคลที่มักมองหาโอกาสอยู่เสมอ สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนในองค์กร ซึ่งทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอก

ในส่วนประเทศไทย รัชพล จอมไตรคุป (2558) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้ประกอบการคือบุคคลที่ก่อตั้งองค์กร เป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วนที่เข้ามาดำเนินธุรกิจ โดยสามารถยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดกับธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจมีผลกำไรหรือเพื่อความพึงพอใจ พัทรินทร์ เพชรช่วย (2564) ให้ความหมายของผู้ประกอบการ คือ ผู้ริเริ่มและพร้อมรับความเสี่ยงต่อการดำเนินกิจการ บริหารกิจการด้วยสติปัญญา ประสบการณ์และความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สามารถส่งมอบสินค้าและบริการต่อลูกค้าหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอาจเป็นได้ทั้งผู้ก่อตั้งหรือผู้ถือหุ้น ที่นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ มาใช้ในการบริหารธุรกิจหรือองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง และสร้างแรงบันดาลใจให้คนในองค์กร เพื่อทำให้องค์กรหรือธุรกิจสามารถสร้างผลกำไรและดำเนินเติบโตอย่างยั่งยืน

2.2 ลักษณะของผู้ประกอบการ

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จของธุรกิจหรือองค์กร คือ ลักษณะของผู้ประกอบการ ซึ่งมีงานวิจัยที่ทำการศึกษาลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจหรือองค์กร ดังนี้

Wiklund และ Shepherd (2005) พบว่า ลักษณะผู้ประกอบการที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ

1. ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness) เป็นปัจจัยที่ส่งผลอย่างมากต่อแนวคิดขององค์กรที่ทำให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ประสบการณ์ใหม่ รวมไปถึงกระบวนการออกแบบใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่และบริการใหม่ที่มีความแตกต่างจากคู่แข่งในตลาด

2. การดำเนินงานเชิงรุก (Proactiveness) หมายถึง การดำเนินการด้วยแนวทางที่เหนือกว่าหรือมีความได้เปรียบคู่แข่งทางธุรกิจในด้านต่าง ๆ และเป็นกระบวนการที่ต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายในอนาคต รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงที่คาดหมายด้วยการแสวงหาวิธีการและโอกาสที่อาจจะมีเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานในปัจจุบัน ตลอดจนการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ ๆ และมีความเป็นผู้นำการแข่งขัน การดำเนินงานเชิงรุกจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่เกิดขึ้นจากนวัตกรรม ด้วยเหตุนี้ องค์กรที่มีลักษณะของการดำเนินงานเชิงรุกย่อมมีความเป็นผู้นำมากกว่าองค์กรธุรกิจอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เนื่องจากการดำเนินงานเชิงรุกต้องการผู้บริหารหรือผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้เกิดขึ้นกับองค์กรของตน อีกทั้งเพื่อก่อให้เกิดโอกาสด้านการตลาดที่มีความได้เปรียบแข่งขัน

3. ความกล้าเผชิญกับความเสี่ยง (Risk Taking) เป็นการยอมรับหรือกล้าที่จะเผชิญกับผลที่จะเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ โดยผลที่จะเกิดขึ้นมีความเป็นไปได้ที่จะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมีได้หลายรูปแบบ ซึ่งความกล้าเสี่ยงจึงเป็นปัจจัยที่มี

บทบาทสำคัญอย่างมากต่อการบริหารงาน โดยธุรกิจที่มีความเสี่ยงในระดับที่สูง โอกาสทางธุรกิจย่อมที่จะลดลงไปมากด้วย ในทางกลับกันความกล้าเสี่ยงเป็นแนวความคิดที่ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการจะต้องมีความกล้าที่จะยอมรับต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นเหล่านั้น และต้องมีการหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น ลักษณะความเป็นผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับความกล้าที่จะเสี่ยงของผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร

วิมพีวาท เกตุเทียน (2556) ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง ประกอบด้วย 6 คุณลักษณะ

1. ความเป็นตัวของตัวเอง
2. ความมีนวัตกรรม
3. ความกล้าเสี่ยง
4. การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ความสม่ำเสมอและความตั้งใจในการเรียนรู้
6. ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ

วินัย วารมา, ชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์, และอุษณีย์ เสวกวัชร (2560) ศึกษาและพบว่า ลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่สำคัญเป็นลำดับแรก คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาของผู้ประกอบการ รองลงมาคือ ทักษะในการสื่อสารและการสนทนากับลูกค้า และการมีความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมของผู้ประกอบการ

จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการต้องมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อที่สามารถบริหารและนำองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ทั้งในด้านการสร้างผลกำไร และการเติบโตแบบยั่งยืน อีกทั้งผู้ประกอบการต้องพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ได้อยู่เสมอ

2.3 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior : TPB) คือ ทฤษฎีที่ขยายออกมาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of reasoned action) ของ Ajzen และ Fishbein (Ajzen and Fishbein, 1980; Ajzen and Fishbein, 1975) โดยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล นั้นยังมีข้อจำกัดในเรื่องพฤติกรรมซึ่งไม่ได้อยู่ในการควบคุมอย่างสมบูรณ์ คือ เป็นพฤติกรรมที่ประสบปัญหาในการควบคุม ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างชัดเจนว่าจะทำหรือไม่ทำ (Ajzen, 1985)

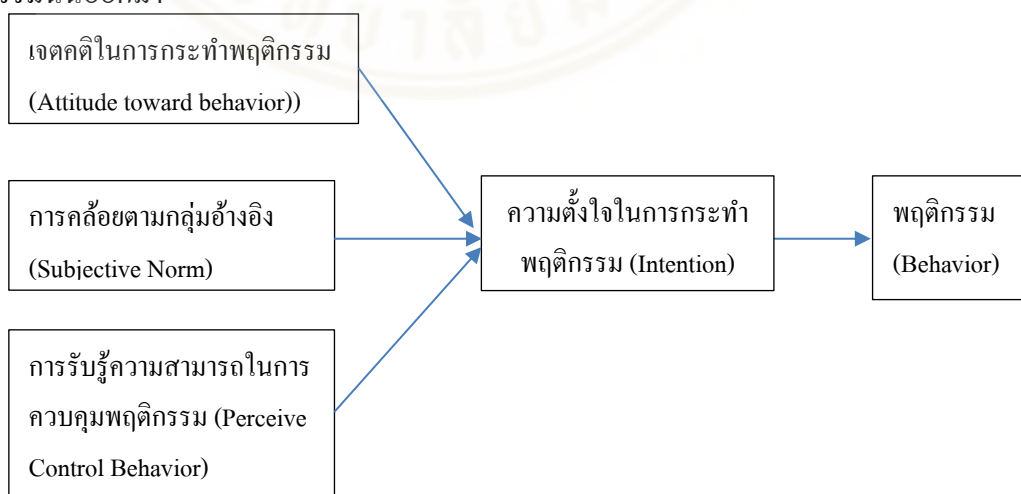
จึงได้พัฒนามาเป็นทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน ซึ่งสิ่งที่เพิ่มเติมเข้ามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลก็คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนได้อธิบายถึงอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลในการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมบางอย่าง

จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนจะเห็นได้ว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์มีผลมาจากความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรม (Intentions) โดยสิ่งที่มีผลต่อความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลักคือ เจตคติในการกระทำพฤติกรรม (Attitude toward behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceive Control Behavior) โดย 3 ปัจจัยหลักที่กล่าวมาได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อต่าง ๆ ดังนี้

1. เจตคติในการกระทำพฤติกรรม (Attitude toward behavior) เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม โดยหากบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วส่งผลดีหรือส่งผลเชิงบวก จะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญหรือบุคคลที่มีความน่าเคารพนับถือซึ่งมีอิทธิพลต่อการคิด (Influencer) การตัดสินใจของบุคคลนั้น ๆ หากบุคคลนั้นมีความเชื่อว่า บุคคลสำคัญที่เขาเคารพนับถือได้แสดงพฤติกรรมใด บุคคลนั้นก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวคล้อยตาม

3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceive Control Behavior) เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม โดยบุคคลนั้นมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นและสามารถควบคุมให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดไว้ได้ โดยพิจารณาปัจจัยที่เขาสามารถควบคุมได้และเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เขาแสดงพฤติกรรมนั้น จะส่งผลให้เขามีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

ภาพที่ 2.1 A Theory of Planned Behavior Diagram (ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน)

ที่มา: Ajzen (1991)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีตามแบบแผน

Shian et al. (2022) ได้ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ความสามารถส่วนบุคคล (Personal competency) , ความเป็นนวัตกรรม (Innovativeness), ความสามารถในการเรียนรู้ (Learning competency) และ ประสบการณ์ก่อนหน้า (Previous experience) โดยทำการศึกษาในพนักงานเอกชนและพนักงานรัฐบาล ประเทศมาเลเซีย จำนวน 185 คน โดยทำการศึกษาผ่านชุดคำถามจำนวน 146 คำถาม และวิเคราะห์ผลด้วยวิธี PLS-SEM ผลการศึกษาพบว่าความเป็นนวัตกรรม (Innovativeness) และ ประสบการณ์ก่อนหน้า (Previous experience) มีผลเชิงบวกโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนความสามารถส่วนบุคคล (Personal competency) และ ความสามารถในการเรียนรู้ (Learning competency) ไม่ได้มีผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ

Damanpour (2008) เป็นบทความที่ศึกษาแนวคิดพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานในองค์กร โดยเป็นการศึกษาแบบ systemic review ผ่าน 3 การศึกษา คือ การศึกษากิจกรรมของผู้ก่อตั้งธุรกิจในช่วงต้น, การศึกษาพฤติกรรมของพนักงานภายในองค์กรเชิง proactiveness และ การศึกษาพฤติกรรมที่มีการนำเสนอสิ่งใหม่ในการทำงานพบว่า สิ่งที่ทำให้พนักงานมีพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการ คือ การเริ่มต้นด้วยตนเอง, การคิดอย่างนอกกรอบ, การแสดงความเห็นอย่างชัดเจน, การหาทางแก้ปัญหาและการยอมรับความเสี่ยงได้บางส่วน ซึ่งการที่จะทำให้พนักงานมีพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการนั้น องค์กรต้องมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนให้พนักงานมีพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการเช่นกัน

Chayomchai (2018) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรกับความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 402 บริษัท พบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรนั้นประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. จำนวนความร่วมมือหรือโครงการกับองค์กรอื่น
2. การระดมทุนมั่งคั่ง
3. การมีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม
4. การมีการจัดทำรายงานทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม หรือ ความยั่งยืน
5. จำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6. การมีพันธกิจเพื่อสังคมในแผนกลยุทธ์หรือเป้าหมายทางธุรกิจ

7. จำนวนกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม

8. อันดับบรรษัทภิบาล

ดังนั้นองค์กรที่ตั้งเป้าหมายและให้ความสำคัญกับความยั่งยืนทางเศรษฐกิจควรมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ส่งเสริมและสนับสนุนคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร

Nantharajiphong (2021) ได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีนวัตกรรม ในบุคลากรที่ปฏิบัติงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีนวัตกรรมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 354 คน ผลการศึกษพบว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพสูงมีผลเชิงบวกโดยตรงต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร เพราะการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่เอื้อต่อการสร้างชุดความคิด (Mindset) ของบุคลากรให้เป็นผู้ประกอบการเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ความกล้าเสี่ยง (Risk taking), การคิดนอกกรอบ, การทำงานเชิงรุก, การมีความไวต่อเทคโนโลยี และการทำงานเชิงนวัตกรรม อีกทั้งการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลเชิงบวกโดยตรงต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร เนื่องจากการที่บุคลากรนั้นจะมีพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร บุคลากรจะต้องมีเจตคติต่อพฤติกรรมและความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งล้วนมีพื้นฐานจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพราะหากบุคลากรสามารถรู้ว่าตนเองมีศักยภาพ ความรู้และความสามารถ บุคลากรจะมีพฤติกรรมที่กล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจในการทำงานที่ท้าทายและสามารถบรรลุเป้าหมายได้ และมักมีพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นเจ้าของคนหนึ่งขององค์กร

Pongtanalert & Assarut (2021) ได้ทำการศึกษาความยืดหยุ่น (Resilience) และการเปลี่ยนแปลง (Transformation) ของธุรกิจขนาดเล็กในระหว่างช่วงและหลัง COVID-19 ศึกษาภายใต้กรอบของการมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial mindset), ความสามารถในการปรับตัว (Adaptive Capacity) และทุนสัมพันธ์สังคม (Social capital) โดยทำการสำรวจและสัมภาษณ์โฮสเทลขนาดเล็กในประเทศไทย พบว่าการที่พนักงานในแต่ละโฮสเทลมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการ มีความสามารถในการปรับตัว และมีทุนสัมพันธ์สังคมโดยมีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับ key stakeholder ทำให้แต่ละโฮสเทลสามารถทำงานได้ มีความยืดหยุ่น พร้อมปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงในช่วงระหว่างและหลัง COVID-19 ได้ ส่งผลให้ธุรกิจโฮสเทลขนาดเล็กสามารถดำเนินงานต่อได้ภายใต้แรงกดดันและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก

Wood (2004) ได้ทำการศึกษาการมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการกับการเปลี่ยนแปลง (Transformation) ในกระทรวงกลาโหม ประเทศสหรัฐอเมริกา ในพนักงาน 337 คน จาก 26 องค์กรที่เป็นองค์กรนวัตกรรม (Innovative organization) ภายใต้สังกัดกระทรวงกลาโหม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ต้องการศึกษาว่าการมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานมีผลอย่างไรในขั้นตอนที่กระทรวงกลาโหมต้องการเปลี่ยนแปลงองค์กร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการของพนักงาน พบว่าพนักงานที่มีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ทำให้องค์กรสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ดีขึ้น อีกทั้งพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้พนักงานในองค์กรมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการ คือ องค์กรมีระบบการให้รางวัลอย่างเหมาะสม มีการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุน การยอมรับความเสี่ยงและความเสียหาย ส่วนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการของพนักงาน

Iqbal, Anwar, & Haider (2017) ได้ศึกษาความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการในนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 385 คน ในประเทศปากีสถาน โดยใช้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์นั้นได้รับอิทธิพลจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรม โดยสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรม ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1.ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) 2.บรรทัดฐานของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และ 3.การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) (Ajzen, 1985) จากผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 3 ปัจจัย คือ ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม ความเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ เพื่อนสนิทเชื่อว่าพวกเขาสามารถเป็นเจ้าของตัวเองได้ และการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ต้องการเป็นเจ้าของตัวเองหรือผู้ประกอบการ จากปัจจัยที่กล่าวมาส่งผลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน จากการศึกษานี้จะเห็นได้ว่านักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ประเทศปากีสถานมีความตั้งใจและปรารถนาที่จะประกอบอาชีพเป็นเจ้านายตัวเอง มีธุรกิจของตนเอง หรือ ต้องการก่อตั้งบริษัทในลักษณะ Start up

Kittikunchotiwt (2020) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการกับความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กรกับ นวัตกรรมของบริษัท ทำการการศึกษาในพนักงานระดับ executive และ manager ที่ปฏิบัติงานอยู่ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยจำนวน 348 คน ซึ่งคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การมีความคิดสร้างสรรค์ การยอมรับความเสี่ยง และมีการทำงานเชิงรุก โดยผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมีผลเชิงบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร และผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กรและนวัตกรรม กล่าวคือ องค์กรที่พนักงานมีความสามารถในการเรียนรู้นั้นจะส่งผลให้องค์กรเกิดนวัตกรรมขึ้นได้

Mwiya et al., (2017) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนในสาธารณรัฐแซมเบีย แอฟริกา ศึกษากลุ่มตัวอย่างในนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 จำนวน 306 คน จากมหาวิทยาลัยรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า ทักษะคิดส่วนบุคคลในการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้ประกอบการ และคนใกล้ชิด เช่น เพื่อน ครอบครัว มีผลต่อการตัดสินใจในการเริ่มต้นเป็นผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 จะเห็นได้ว่าจากงานวิจัยนี้ทฤษฎีพฤติกรรมที่วางแผนไว้ (TPB) สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการเริ่มต้นกิจการในประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศแอฟริกาที่มีบริบททางเศรษฐศาสตร์และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

สุวชัย พิทักษ์ทิม (2560) ได้ศึกษาการสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย ในผู้บริหารระดับสูงของโรงแรมที่เป็นสมาชิกสมาคมโรงแรมไทย ในประเทศไทย จำนวน 393 คน ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ และผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารระดับสูงของ โรงแรมที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Award) จำนวน 5 คน ผลการวิจัยสรุปได้ 6 ประการดังนี้

1. การสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรมีผลเชิงบวกต่อนวัตกรรมบริการ
2. การสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรมีผลเชิงบวกต่อกลยุทธ์ทางการแข่งขันรูปแบบใหม่
3. การสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรมีผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร
4. นวัตกรรมบริการและกลยุทธ์การแข่งขันรูปแบบใหม่ผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร
5. ความสามารถในการจัดการความเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมบริการและกลยุทธ์การแข่งขันรูปแบบใหม่กับผลการดำเนินงาน
6. การจัดโครงสร้างองค์กรตามสถานการณ์บทบาทความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรมการปรับตัวในระดับองค์กรมีผลเชิงบวกต่อการสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร

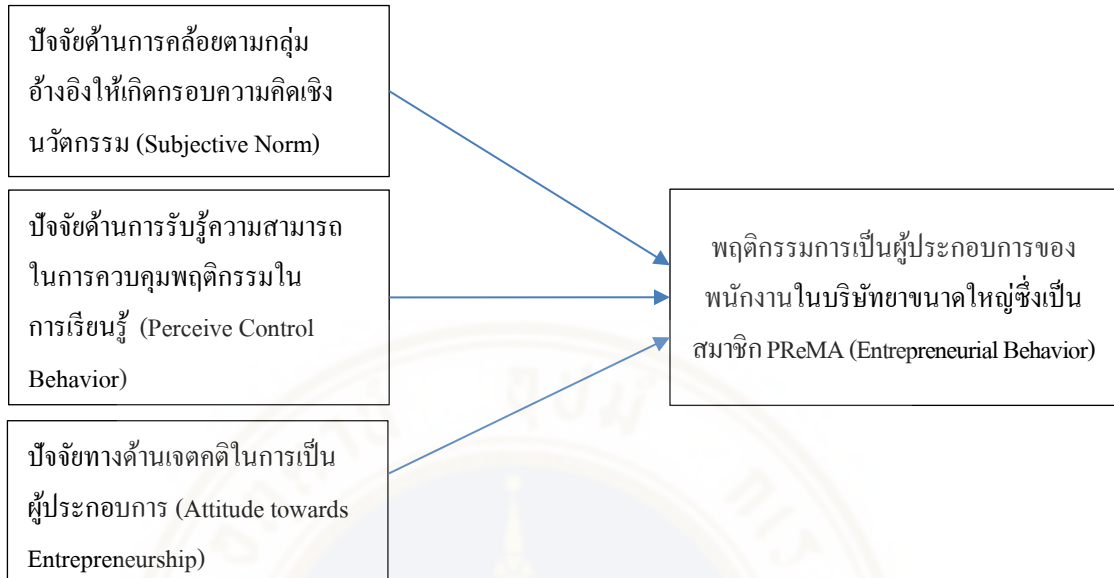
ส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าการสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของธุรกิจโรงแรม ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับบทบาทความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

สร้างแรงบันดาลใจให้กับพนักงานภายใน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Kaijun & Ichwatus Sholihah (2015) ทำการศึกษาระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยธุรกิจที่ส่งผลต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างระบบการศึกษาของอินโดนีเซียและระบบการศึกษาของจีน ทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 219 คน โดยเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย Hohai ประเทศจีนจำนวน 109 คน และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 110 คน ปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceive Control Behavior) พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceive Control Behavior) ส่งผลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Hohai ประเทศจีนและมหาวิทยาลัย Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ส่งผลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Hohai ประเทศจีน แต่ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย

Ariff et al. (2010) ทำการศึกษาคาดการณ์ปัจจัยที่ส่งผลความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายภาคบัญชีของมหาวิทยาลัย MALAY ในประเทศมาเลเซียจำนวน 121 คน ปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (attitude towards entrepreneurship) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norm) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceive Control Behavior) พบว่า ทั้ง 3 ปัจจัยส่งผลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายภาคบัญชีของมหาวิทยาลัย MALAY ในประเทศมาเลเซีย

2.5 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA

ที่มา: ดัดแปลงมาจาก Theory of Planned Behavior Diagram (Ajzen, 1991)

สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่สามารถนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ มาใช้ในการบริหารธุรกิจหรือองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี และสร้างแรงบันดาลใจให้คนในองค์กรหรือในทีม เพื่อให้องค์กรหรือธุรกิจสามารถสร้างผลกำไรและดำเนินเติบโตอย่างยั่งยืน โดยผู้ที่มีความเป็นผู้ประกอบการจะมีลักษณะที่ชัดเจน คือ มีความคิดเชิงนวัตกรรม กล้ายอมรับความเสี่ยง พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเอง และนำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาองค์กรหรือธุรกิจจากการทบทวนวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ให้ความสำคัญกับ 3 ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) หมายถึง ความสำเร็จของบุคคลอ้างอิงมีอิทธิพลต่อการคิด การตัดสินใจต่อบุคคลนั้น ถ้าบุคคลนั้นได้รับรู้ว่าบุคคลอ้างอิงได้ทำพฤติกรรมนั้นหรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มคล้อยตามและทำตามด้วย จากการทบทวนวรรณกรรมทุกงานวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ แต่มีเพียงงานวิจัยเดียวของ Kaijun & Ichwatus Sholihah (2015) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความเป็นผู้ประกอบการ

2. ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการประเมินศักยภาพ ความสามารถของตนเอง และถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าตนเองสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการได้ บุคคลนั้นจะมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการและพบว่ามีเพียงงานวิจัยเดียว คือ งานวิจัยของ Shian et al. (2022) พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (Learning competency) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ

3. ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลนั้น ที่มีความเชื่อว่า การมีลักษณะความเป็นผู้ประกอบการจะส่งผลดีต่อองค์กรหรือธุรกิจ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ จากการทบทวนวรรณกรรมทุกงานวิจัยพบว่า เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการส่งผลเชิงบวกต่อการมีพฤติกรรมเป็นผู้ประกอบการ

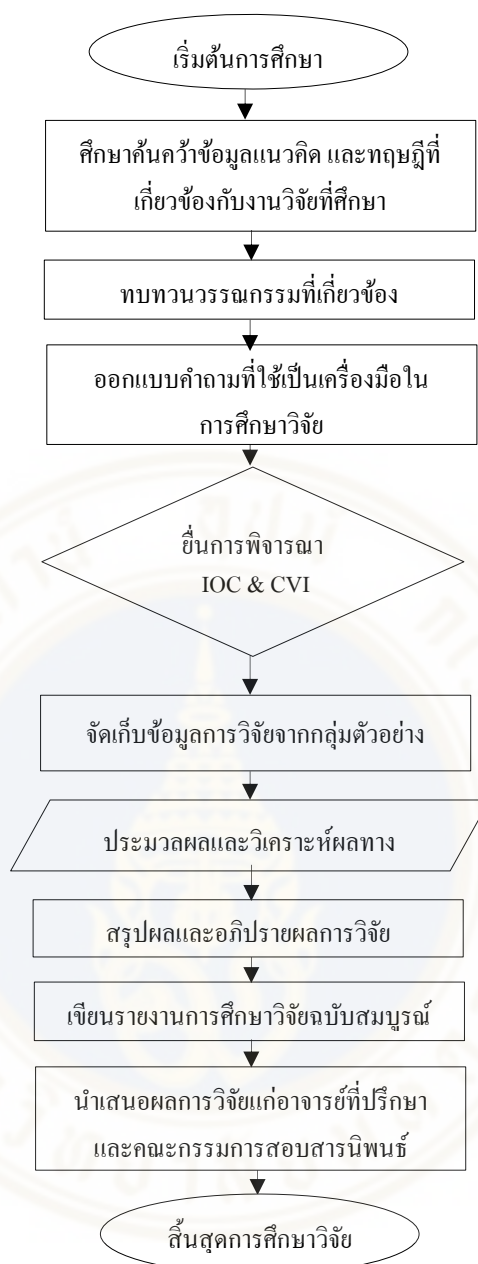
บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยในอดีต เพื่อถ่วงถ่วงและเป็นแนวทางในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบสอบถามออนไลน์ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัย ดังภาพที่ 3.1

สำหรับงานวิจัยการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) มีระเบียบวิธีในการดำเนินการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 เครื่องมือและลักษณะวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
- 3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การปกป้องความลับของข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัย
- 3.8 กรอบระยะเวลาและตารางแสดงแผนการดำเนินโครงการวิจัย
- 3.9 บทสรุป

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัยโดยมีระเบียบวิธีในการดำเนินการศึกษาวิจัย

3.1 รูปแบบงานวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยออกแบบการศึกษาวิจัยให้มีลักษณะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบสาเหตุ (Causal Research Design) ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-Sectional Study)

3.2 ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การกำหนดกลุ่มประชากร

การศึกษาวิจัยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ในประเทศไทย ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถทราบถึงกลุ่มประชากรที่แท้จริงได้ เพราะกลุ่มประชากรพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ในประเทศไทย ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง เป็นกลุ่มประชากรขนาดใหญ่กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศไทย รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนจากการปรับโครงสร้างองค์กรของบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA

3.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) เนื่องจากกลุ่มประชากรของพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง มีขนาดใหญ่ และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.2.2.1 เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัย (Inclusion criteria)

- เป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA
- เป็นผู้ที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

3.2.2.2 เกณฑ์การคัดออกผู้เข้าร่วมวิจัย (Exclusion criteria)

- ไม่เป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA
- เป็นผู้ที่ไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดปริมาณกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ซึ่งจะใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 400 คน ตามสูตรของ Cochran (1953) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{p(1-p)Z^2}{d^2}$$

n คือ ขนาดกลุ่มประชากร

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่ม

Z คือ ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

D คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

3.2.3 กลยุทธ์ในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และทำการแจกแบบสอบถามด้วย กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

3.2.3.1 ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ไปยังพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง รวมถึงส่งให้เพื่อนร่วมวงการและหัวหน้างานในอดีตและปัจจุบันส่งต่อแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้การเข้าถึงแหล่งข้อมูลของแบบสอบถามครอบคลุมและได้ข้อมูลเชิงลึก

3.2.3.2 ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามผ่านเฟสบุ๊กกลุ่มผู้แทนยาและเวชภัณฑ์แห่งประเทศไทย และเฟสบุ๊กกลุ่มสมาคมเภสัชกรรมการตลาด (ประเทศไทย) MPAT เพื่อเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุมและได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้มีการจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) โดยมีตัวแปรต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ชนิดของตัวแปร	ชื่อตัวแปร
ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)	- ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) - ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) - ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship)
ตัวแปรตาม (Dependent Variables)	พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง ในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA (Entrepreneurial Behavior)

3.4 เครื่องมือ และลักษณะวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ได้แก่ ผู้แทนฯและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งมีขั้นตอนในการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยดังนี้

3.4.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากการค้นคว้าจากบทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA ผู้วิจัยได้ศึกษาผ่านทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) Ajzen (1985) โดยอ้างอิงและปรับปรุงมาจาก Impact of personal characteristics on intrapreneurs' behaviours (Shian et al., 2022)

3.4.2 การออกแบบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการออกแบบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลการเป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA

เพื่อเป็นการคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามก่อนเข้าสู่คำถามหลัก โดยมีคำถามทั้งหมด 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ปัจจุบันท่านทำงานเป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ใช่หรือไม่

- ไม่ใช่ (จบการสอบถาม)
- ใช่

ข้อที่ 2 ปัจจุบันทำปฏิบัติงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA ใช่หรือไม่

- ไม่ใช่ (จบการสอบถาม)
- ใช่

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นคำถามที่ให้เลือกได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ข้อคำถามของแบบสอบถามส่วนที่ 2

หัวข้อ	ประเภทข้อมูล	ตัวเลือก
เพศ	ประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)	1. ชาย 2. หญิง 3. เพศทางเลือก (LGBTQ+)
อายุ	ประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)	1. 25-35 ปี 2. 36-45 ปี 3. 46 ปีขึ้นไป
ระดับการศึกษา	ประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)	1. ปริญญาตรี (Bachelor's degree) 2. ปริญญาโท (Master's degree) 3. ปริญญาเอก (Doctor's degree)
ตำแหน่ง	ประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)	1. พนักงานฝ่ายปฏิบัติการ (เช่น ผู้แทนขายและเวชภัณฑ์ เป็นต้น) 2. ผู้จัดการฝ่าย (เช่น sale manager, product manager, access manager เป็นต้น) 3. ผู้จัดการหน่วยธุรกิจ 4. อื่น ๆ
รายได้เฉลี่ย (ต่อเดือน)	ประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)	1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท 2. 25,001 – 45,000 บาท 3. 45,001 – 65,000 บาท 4. 65,001 – 85,000 บาท 5. 85,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA เป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว โดยใช้มาตรวัดแบบ Linkert Scale ซึ่งจัดระดับวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคชั้น (Interval Scale) แบ่งคำตอบได้เป็น 5 ระดับ (Rating scale) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับของค่าเฉลี่ยเป็นช่วง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 -5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ค่าเฉลี่ย 3.50 -4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ย 2.50 -3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 -2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยในส่วนที่ 3 เป็นคำถามด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior : TPB) Ajzen (1985) และ Impact of personal characteristics on intrapreneurs' behaviours (Shian et al., 2022)

ตารางที่ 3.3 แสดงข้อความในส่วนที่ 3

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	คำถาม
ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิง นวัตกรรม (Subjective Norm)	SM1	คนใกล้ชิดหรือคนสำคัญของฉันมักมีความคิดเชิงนวัตกรรม หรือริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่เสมอ ส่งผลให้ฉันฝึกความคิด เชิงนวัตกรรมไปด้วย
	SM2	ฉันพิจารณาถึงความคาดหวังของคนใกล้ชิดหรือคนที่ สำคัญของฉัน ในการริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่ การมี ความคิดที่ก้าวหน้า
	SM3	คนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของฉันต้องการให้ฉันมีวิธีการ ทำงานแบบใหม่ โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรม และมี ความคิดที่ก้าวหน้า
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถ ในการควบคุมพฤติกรรมใน การเรียนรู้ (Perceive Control Behavior)	PCB1	ฉันมักค้นคว้าหรือศึกษาความรู้ ทักษะใหม่ๆเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
	PCB 2	ฉันนำข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดการทำงานในอดีตมา เป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ และปรับปรุงการทำงานให้ ดีขึ้นอยู่เสมอ
	PCB 3	ฉันมีความกระตือรือร้นในการขอรับผิดชอบ โปรเจกต์ใหม่ๆ เสมอเพื่อเพิ่มการเรียนรู้และทักษะอื่น ๆ
	PCB 4	ฉันสามารถเรียนรู้ และเข้าใจ สิ่งใหม่ๆในการทำงานได้ อย่างรวดเร็ว
ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็น ผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship) พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Behavior)	ATE1	อาชีพผู้ประกอบการเป็นที่น่าสนใจและสร้างแรงจูงใจให้กับฉัน
	ATE2	การเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้ฉันพึงพอใจอย่างมาก
	ATE3	ฉันเชื่อว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีกับฉันมากกว่าข้อเสีย
	EB1	ฉันมีความกล้าเสี่ยงต่อการตัดสินใจในการลงทุนที่คิดว่า ได้ผลกำไรหรือประโยชน์ที่สูงขึ้นต่อองค์กร
EB2	ฉันมีการวางแผน วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ	
EB3	ฉันสามารถแก้ไขปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	
EB4	ฉันมีความพยายามในการดำเนินงานทุกวิธีเพื่อให้เกิดความ ได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจองค์กร	

3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรง (Validation) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและความเหมาะสมของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้

3.5.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validation)

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมสอดคล้องของเนื้อหา โดยนำเสนอแบบสอบถามต่อ ผศ.ดร.กิตติชัย ราชมหา ซึ่งเป็นที่ปรึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ และทำการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ด้วยวิธีการทดสอบความเที่ยงตรง 2 วิธี ดังนี้

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อยจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม และประเมินว่าแบบสอบถามตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ โดยใช้การประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 หมายถึง ประเมินว่าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือไม่

ให้คะแนน -1 หมายถึง ประเมินว่าไม่สอดคล้อง

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Panunon, 2015) โดยใช้สูตรในการคำนวณ คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

R = คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยผลของค่า IOC ที่ผู้วิจัยได้มีค่าเท่ากับ 1

การหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) เพื่อพิจารณาเนื้อหาว่ามีความชัดเจนสอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเนื้อหาของแบบสอบถามในแต่ละข้อ โดยมีการกำหนดคะแนนในการประเมินทั้งหมด 4 ระดับ คือ

- ให้คะแนน 4 หมายถึง ประเมินว่า เกี่ยวข้องมาก
- ให้คะแนน 3 หมายถึง ประเมินว่าค่อนข้างเกี่ยวข้อง
- ให้คะแนน 2 หมายถึง ประเมินว่าค่อนข้างไม่เกี่ยวข้อง
- ให้คะแนน 1 หมายถึง ประเมินว่าไม่เกี่ยวข้อง

การประเมินค่า CVI ใช้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่านในการพิจารณาประเมินเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย โดยวิธีการให้คะแนนคือ นำคะแนนเฉพาะข้อที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยให้ค่าคะแนน 3 หรือ 4หารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดดังสูตรต่อไปนี้ (Polit & Beck, 2017)

$$CVI = \frac{\text{จำนวนข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น 3 หรือ 4}}{\text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมด}}$$

โดยค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่ยอมรับได้ต้องมีค่า 0.8 ขึ้นไป

3.5.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยการทดลองแบบสอบถามก่อนกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง (Pre-test) และนำผลการทดสอบที่ได้มาให้คะแนนตามวิธีและหลักเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) โดยค่าอัลฟา (α) ที่มีความเชื่อมั่นสูงและเหมาะสม จะมีค่าใกล้เคียงหรือเทียบเท่ากับ 1 โดยค่าอัลฟา (α) ควรมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป จึงจะเป็นแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือ (Hair, Anderson, Babin, & Black, 2010)

3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการวิเคราะห์ขั้นสูงจากการสรุปข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้อ้างอิงข้อมูลทั้งหมด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.6.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรว่ามีตัวแปรใดบางที่มีองค์ประกอบร่วมกัน และหาระดับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปร โดยพิจารณาค่า Initial Eigenvalue มากกว่า 1 และค่า Factor Loading มากกว่า 0.5 หากพิจารณาแล้วมีตัวแปรใดที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะทำการตัดตัวแปรนั้นออก

3.6.2.2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression: MRA) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ด้านการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และ ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ

3.7 การปกป้องความลับของข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ในการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมวิจัย ข้อมูลทุกส่วนจะถูกรวบรวมเก็บไว้อย่างปลอดภัยและเป็นความลับ ผู้วิจัยคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลและกฎเกณฑ์การรักษาความลับตามกฎหมาย โดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และผู้วิจัยจะเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิชาการ โดยไม่ระบุข้อมูลส่วนตัวอื่น ๆ เช่น ชื่อ-นามสกุล รวมถึงข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยต่อสาธารณะ

3.8 กรอบระยะเวลาและตารางแสดงแผนดำเนินงานโครงการวิจัย

ตารางที่ 3.4 แสดงแผนการดำเนินโครงการวิจัย

	เดือน (พ.ศ.2566)								
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลแนวคิดและทฤษฎี เพื่อนำเสนอหัวข้อการศึกษาวิจัย	↔								
2. นำเสนอหัวข้อการศึกษาวิจัย	↔								
3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง		↔							
4. ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย			↔						
5. ประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ ใช้ในการศึกษาวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ				↔					
6. จัดเก็บข้อมูลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง					↔				
7. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ						↔			
8. สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย							↔		
9. เขียนรายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์							↔		
10. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแก่อาจารย์ที่ ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ สาระนิพนธ์								↔	

3.9 บทสรุป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยเก็บข้อมูลผ่านการทำแบบสอบถามออนไลน์ โดยเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 400 คน ในส่วนของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลการเป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์ และส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกใน PReMA โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ก่อนที่จะถูกนำไปยังกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) และ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression: MRA) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สำเร็จรูป SPSS ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรักษาความลับข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีกรอบเวลาการวิจัยเป็นระยะเวลา 9 เดือน นับตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึง กันยายน พ.ศ. 2566

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)” โดยผู้ตอบแบบสอบถามนี้เป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิก PReMA โดยเก็บแบบสอบถามทั้งสิ้น 451 ชุด โดยแบบสอบถามทั้ง 451 ชุด จะถูกนำมาประมวลผลและทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ โดยผลการวิเคราะห์ จะแบ่งออกเป็น ส่วนต่าง ๆ ได้ ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
- 4.2 การวิเคราะห์พฤติกรรม การเป็นผู้ประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
- 4.3 การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)
- 4.4 การทดสอบสมมติฐาน ทำการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การเป็นผู้ประกอบการของพนักงานบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์
- 4.5 บทสรุป

4.1 ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความสมบูรณ์ และได้ข้อมูลครบถ้วนทั้งสิ้น 451 คน สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ เป็นสมาชิก PReMA เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม การเป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่

พนักงานในบริษัทขนาดใหญ่	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	451	100
ไม่ใช่	-	-
รวม	451	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ จำนวน 451 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม การเป็นสมาชิก PReMA

สมาชิก PReMA	จำนวน	ร้อยละ
ใช่	451	100
ไม่ใช่	-	-
รวม	451	100

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิก PReMA จำนวน 451 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	168	37.3
เพศหญิง	229	50.8
เพศทางเลือก (LGBTQ+)	54	11.9
รวม	451	100

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และน้อยที่สุดคือ เพศทางเลือก (LGBTQ+) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของลักษณะทางประชากรศาสตร์
ด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25-35 ปี	208	46.1
36-45 ปี	207	45.9
46 ปี ขึ้นไป	36	8.0
รวม	451	100.0

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ 25-35 ปี จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมา คือ อายุ 36-45 ปี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 และน้อยที่สุดคือ อายุ 46 ปี ขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของลักษณะทางประชากรศาสตร์
ด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	299	66.3
ปริญญาโท	151	33.5
ปริญญาเอก	1	0.2
รวม	451	100

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และ น้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาเอกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานฝ่ายปฏิบัติการ (เช่น ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น)	344	76.3
ผู้จัดการฝ่าย (เช่น sale manager, product manager, access manager เป็นต้น)	89	19.7
ผู้จัดการหน่วยธุรกิจ	15	3.3
อื่น ๆ	3	0.7
รวม	451	100

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง พนักงานฝ่ายปฏิบัติการ (เช่น ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น) จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมา คือ ตำแหน่งผู้จัดการฝ่าย (เช่น sale manager, product manager, access manager เป็นต้น) จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และ ผู้จัดการหน่วยธุรกิจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และน้อยที่สุดคือ ตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท	78	17.3
25,001 – 45,000 บาท	172	38.1
45,001 – 65,000 บาท	121	26.8
65,001 – 85,000 บาท	41	9.1
85,000 บาทขึ้นไป	39	8.6
รวม	451	100.00

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รายได้ 25,001 – 45,000 บาท จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา คือ รายได้ 45,001 – 65,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และ น้อยที่สุดคือ รายได้ 85,000 บาทขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 ตามลำดับ

4.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลแบบสอบถามทำการนำเสนอในส่วนนี้เป็นผลการศึกษเกี่ยวกับพฤติกรรม การเป็นผู้ประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ด้านความสามารถ ในการเรียนรู้ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ และพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล ของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ตามตารางและคำอธิบาย ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยรวม

ปัจจัย	Mean	Std. Deviation	การแปล ความหมาย
ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	4.08	0.844	เห็นด้วยมาก
ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	4.25	0.829	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	4.15	0.827	เห็นด้วยมาก
ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ	3.95	0.914	เห็นด้วยมาก
รวม	4.06	0.868	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ความสามารถใน การควบคุมพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านเจตคติใน การเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm : SM)	Mean	Std. Deviation	การแปลความหมาย
SM1 คนใกล้ชิดของท่านมีความคิดเชิงนวัตกรรมส่งผลให้ฉัน ฝึกความคิดเชิงนวัตกรรมไปด้วย	4.07	0.943	เห็นด้วยมาก
SM2 ท่านพิจารณาถึงความคาดหวังของคนใกล้ชิดในการริเริ่ม วิธีการทำงานแบบใหม่	4.03	0.998	เห็นด้วยมาก
SM3 คนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของท่านต้องการให้ท่านมี กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรมในการทำงาน	4.09	0.938	เห็นด้วยมาก
รวม	4.08	0.844	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceive Control Behavior : PCB)	Mean	Std. Deviation	การแปลความหมาย
PCB 1 ท่านมักศึกษาความรู้ทักษะใหม่ ๆ เสมอ	4.19	0.904	เห็นด้วยมาก
PCB 2 ท่านนำข้อบกพร่องในการทำงานในอดีตมาเป็น ประสบการณ์และปรับปรุงให้ดีขึ้นเสมอ	4.16	0.936	เห็นด้วยมาก
PCB 3 ท่านมักขอรับพิชชอบโปรเจกใหม่เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และ ทักษะอื่น ๆ	4.08	0.980	เห็นด้วยมาก
PCB 4 ท่านสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว	4.30	0.922	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.25	0.829	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ

ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship : ATE)	Mean	Std. Deviation	การแปลความหมาย
ATE1 อาชีพผู้ประกอบการสร้างแรงจูงใจให้กับท่าน	4.17	0.878	เห็นด้วยมาก
ATE2 การเป็นเจ้าของกิจการทำให้ท่านพึงพอใจอย่างมาก	4.21	0.904	เห็นด้วยมากที่สุด
ATE3 ท่านเชื่อว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย	4.12	0.926	เห็นด้วยมาก
รวม	4.15	0.827	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านพฤติกรรมกรเป็นผู้ประกอบการ

ด้านพฤติกรรมกรเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Behavior : EB)	Mean	Std. Deviation	การแปล ความหมาย
EB1 ท่านมีความกล้าเสี่ยงต่อการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ สูงขึ้นต่อองค์กร	3.85	0.975	เห็นด้วยมาก
EB2 ท่านวางแผนวิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ	3.85	0.932	เห็นด้วยมาก
EB3 ท่านสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.97	1.007	เห็นด้วยมาก
EB4 ท่านดำเนินงานในองค์กรเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน	4.05	0.981	เห็นด้วยมาก
รวม	3.95	0.914	เห็นด้วยมาก

4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

4.3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาแนวคิด โดยอ้างอิงจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior : TPB) Ajzen (1985) และ Impact of personal characteristics on intrapreneurs' behavior's (Shian et al., 2022) ซึ่งกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship) และ พฤติกรรมกรเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Behavior)

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) จัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันให้เป็นองค์ประกอบเดียวกันเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผ่านการสกัดปัจจัย (Extraction) แบบ Principal Component Analysis (PCA) และหมุนแกนปัจจัยแบบ Promax โดยพิจารณาค่า Initial Eigenvalue มากกว่า 1 และค่า Factor Loading มากกว่า 0.5

ตารางที่ 4.13 ค่า KMO และ Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.944
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5858.610
	df	91
	Sig.	0.000

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเหมาะสมของตัวแปรในเบื้องต้นก่อนที่จะนำไปทำการวิเคราะห์และสกัดปัจจัยต่อไปด้วยการทดสอบ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's Test of Sphericity จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) ของตัววัดมีค่าเท่ากับ 0.944 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มของข้อมูล ตัวอย่างนั้นมีความเหมาะสมและสามารถที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไปได้ และผลการทดสอบ Bartlett's Test พบค่าสถิติ Chi-square มีค่าเท่ากับ 5858.610 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่า P-Value เท่ากับ 0.000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันและข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะนำมาทำการวิเคราะห์ปัจจัยและสกัดปัจจัยต่อไป

ตารางที่ 4.14 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ก่อนการหมุนแกน (Unrotated Component Matrix)

	Component Matrix ^a			
	Component			
	1	2	3	4
SM1	.768			
SM2	.821			
SM3	.793			
PCB1	.798			
PCB 2	.802			
PCB 3	.829			
PCB 4	.793			
ATE1	.764			
ATE2	.814			
ATE3	.795			
EB1	.845			
EB2	.845			
EB3	.876			
EB4	.853			

Extraction Method: Principal Component Analysis.^a

a. 4 components extracted.

ตารางที่ 4.15 ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) หลังการหมุนแกนด้วยวิธี Promax

	Component			
	1	2	3	4
PCB 1	0.891			
PCB 2	0.811			
PCB 3	0.764			
PCB 4	0.755			
ATE1		0.929		
ATE2		0.782		
ATE3		0.726		
EB1			0.859	
EB2			0.777	
EB3			0.648	
EB4			0.602	
SM1				0.721
SM2				0.622
SM3				0.582

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Promax with Kaiser Normalization.a

a. Rotation converged in 10 iterations.

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อคำถาม

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	คำถาม
ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิงให้เกิดกรอบความคิด เชิงนวัตกรรม (Subjective Norm)	SM1	คนใกล้ชิดหรือคนสำคัญของฉันมักมีความคิดเชิงนวัตกรรมหรือริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่เสมอ ส่งผลให้ฉันฝึกความคิดเชิงนวัตกรรมไปด้วย
	SM2	ฉันพิจารณาถึงความคาดหวังของคนใกล้ชิดหรือคนที่สำคัญของฉันในการริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่ การมีความคิดที่ก้าวหน้า
	SM3	คนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของฉันต้องการให้ฉันมีวิธีการทำงานแบบใหม่ โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรม และมีความคิดที่ก้าวหน้า

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อคำถาม (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	คำถาม
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior)	PCB1	ฉันมักค้นคว้าหรือศึกษาความรู้ ทักษะใหม่ๆเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
	PCB 2	ฉันนำข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดการทำงานในอดีตมาเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
	PCB 3	ฉันมีความกระตือรือร้นในการขอรับฝึกหัด ปรึกษาใหม่ ๆ เสมอเพื่อเพิ่มการเรียนรู้และทักษะอื่น ๆ
	PCB 4	ฉันสามารถเรียนรู้ และเข้าใจ สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว
ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship)	ATE1	อาชีพผู้ประกอบการเป็นที่น่าสนใจและสร้างแรงจูงใจให้กับฉัน
	ATE2	การเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้ฉันพึงพอใจอย่างมาก
	ATE3	ฉันเชื่อว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีกับฉันมากกว่าข้อเสีย
พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Behavior)	EB1	ฉันมีความกล้าเสี่ยงต่อการตัดสินใจในการลงทุนที่คิดว่าได้ผลกำไรหรือประโยชน์ที่สูงขึ้นต่อองค์กร
	EB2	ฉันมีการวางแผน วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ
	EB3	ฉันสามารถแก้ไขปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง
	EB4	ฉันมีความพยายามในการดำเนินงานทุกวิธีเพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจองค์กร

จากตาราง 4.15 จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยและกำหนดการหมุนแกนด้วยวิธี Promax สามารถจัดกลุ่มตัวแปรได้ทั้งหมด 4 กลุ่มองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบกลุ่ม 1 คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ องค์ประกอบกลุ่ม 2 คือ ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ องค์ประกอบกลุ่ม 3 คือ พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ และองค์ประกอบกลุ่ม 4 คือ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม

4.3.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

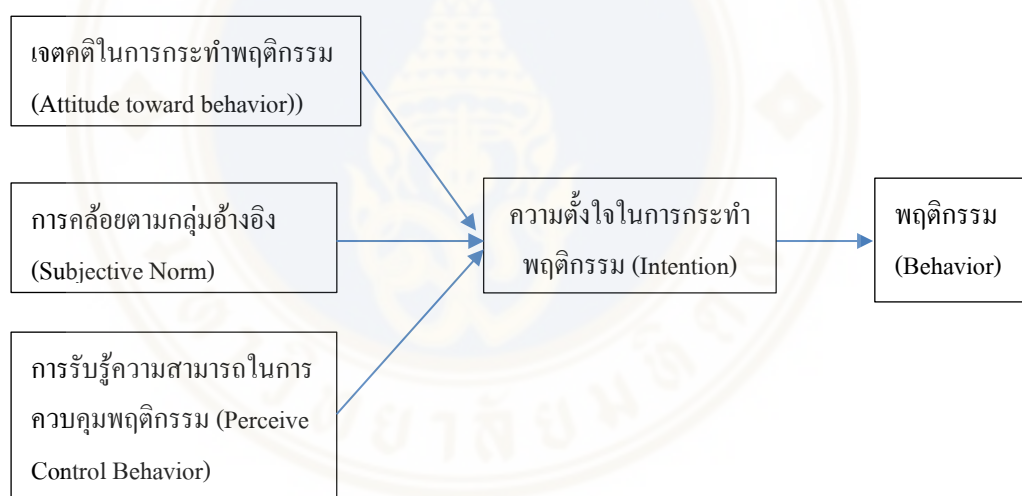
การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูลจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ของตัวแปรซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และค่าที่เข้าใกล้ 1 มากขึ้นจะมีความเชื่อมั่นมากขึ้นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ยอมรับได้อยู่ที่ค่ามากกว่า 0.7 (Hair, Anderson, Babin, & Black, 2010)

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ของแต่ละตัวแปร

ตัวแปร	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.858
ด้านด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	0.897
ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	0.884
ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ	0.931

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ตัวแปรทั้งหมดมีค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha มากกว่า 0.7 สะท้อนให้เห็นว่าข้อมูลตัวแปรทุกตัวมีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะสามารถใช้ในการอธิบายตัวแปรตามได้

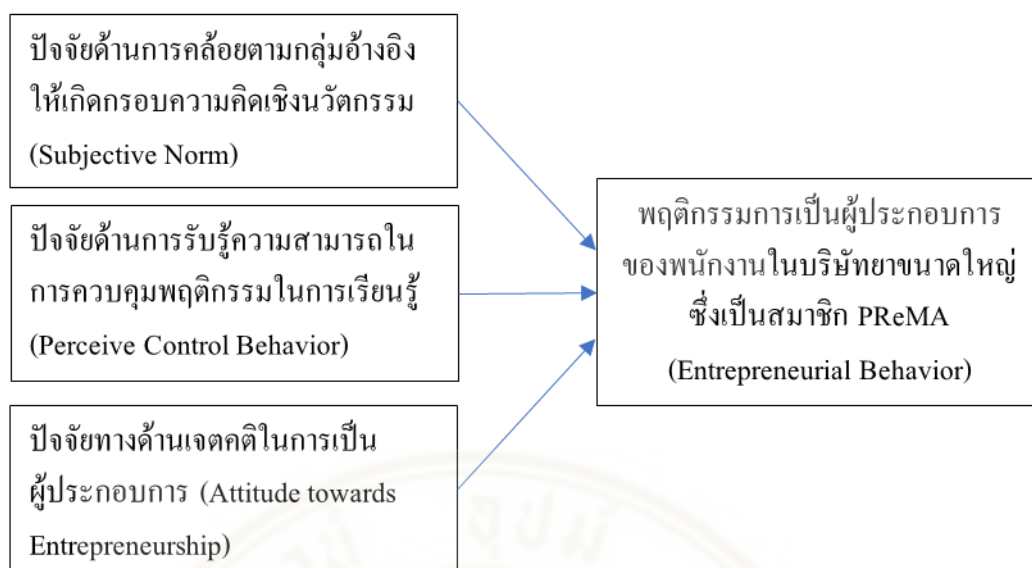
จากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) พบว่า ปัจจัยในข้อคำถามมีองค์ประกอบที่ตรงกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Conceptual Framework) ของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991) ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 A Theory of Planned Behavior Diagram (ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน)

ที่มา: Ajzen (1991)

ผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนเป็นกรอบแนวคิดใหม่ (Modified Conceptual Framework) ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 กรอบแนวคิดงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯ และเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA
ที่มา: ดัดแปลงมาจาก Theory of Planned Behavior Diagram (Ajzen, 1991)

4.4 ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

หลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) แบบ Enter Multiple Regression เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ซึ่งได้แก่ ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ และ ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 451 ชุด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.4.1 การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ตารางที่ 4.18 แสดงตัวแบบที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ครั้งที่ 1

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.825	0.680	0.678	0.519

a. Predictors: (Constant), Sum_ATE, Sum_IM, Sum_LC

จากตารางที่ 4.18 จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA โดยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.678 ซึ่งหมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว มีความแม่นยำในการพยากรณ์ตัวแปรตาม ร้อยละ 67.8 ส่วนที่เหลือร้อยละ 32.2 เกิดจากอิทธิพลตัวแปรอื่น ๆ

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ครั้งที่ 1

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
Regression	255.859	3	85.286	316.457	.000
Residual	120.468	447	0.270		
Total	376.327	450			

a. Dependent Variable: Sum_EB

b. Predictors: (Constant), Sum_ATE, Sum_IM, Sum_LC

จากตารางที่ 4.19 เป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้หลักการการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งสามารถตั้งสมมติฐานรวมของสมการถดถอยระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

H₀: ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

H1: ตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

จากค่า Sig. ของ ANOVA มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H0 และยอมรับสมมติฐาน H1 ซึ่งหมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

	Unstandardized		Standardized		Sig.
	B	S.E.	β	t	
(Constant)	-0.217	0.139		-1.561	0.119
ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	0.405	0.046	0.374	8.750	0.000
ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	0.184	0.047	0.167	3.878	0.000
ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	0.418	0.043	0.378	9.743	0.000

a. Dependent Variable: Sum_EB

จากตาราง 4.20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการครั้งที่ 1 เป็นการ ใช้สถิติ t-test หรือค่า Sig. เพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งได้ผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

H0 : ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

H1 : ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

จากค่า Sig ของค่าสถิติ T-Test มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธ H0 (สมมติฐานหลัก) และยอมรับ H1 (สมมติฐานรอง) คือ

ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

H₀ : ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ไม่ส่งผลต่อการพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

H₁ : ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

จากค่า Sig ของค่าสถิติ T-Test มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธ H₀ (สมมติฐานหลัก) และยอมรับ H₁ (สมมติฐานรอง) คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

H₀ : ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยาขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

H1 : ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA

จากค่า Sig ของค่าสถิติ T-Test มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.05 จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธ Ho (สมมติฐานหลัก) และยอมรับ H1 (สมมติฐานรอง) คือ ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Unstandardized Coefficients Beta) จากตาราง 4.20 ข้างต้น จึงสามารถเขียนสมการถดถอยเชิงเส้นได้ ดังนี้

$$Y = 0.405 (\text{Subjective Norm}) + 0.184 (\text{Attitude towards Entrepreneurship}) + 0.418 (\text{Perceived Behavioral Control})$$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ และ ปัจจัยด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA จึงถือว่าเป็น โมเดลสุดท้าย (Final Model) ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

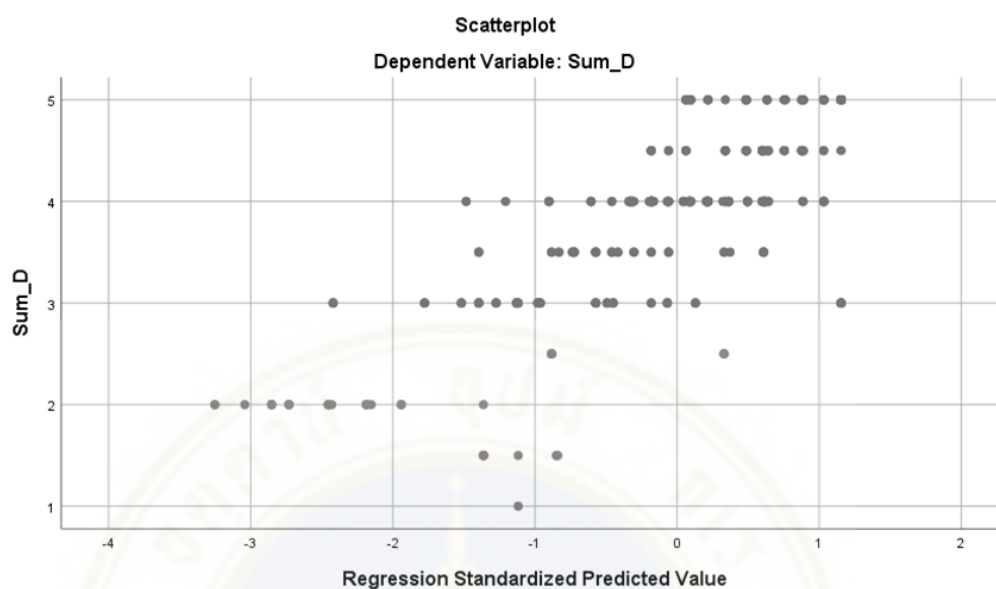
4.4.2 การทดสอบตัวแปรตามและค่าความคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normality)

ตารางที่ 4.21 การทดสอบค่าโคโมโกรอฟ สเมอ์รโนฟ (One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test)

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test				
		ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ	ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม
N		451	451	451
Normal	Mean	4.08	4.25	4.15
Parameters a,b	Std. Deviation	0.844	0.829	0.827
Most Extreme Differences	Absolute	0.202	0.211	0.169
	Positive	0.137	0.181	0.151
	Negative	-0.202	-0.211	-0.169
Kolmogorov-Smirnov Z		8.096	0.202	0.211
Asymp. Sig. (2-tailed)		0.000	.000c	.000c

จากตารางที่ 4.21 การทดสอบค่าโคโมโกรอฟ สเมอ์รโนฟ (One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test) ที่เป็นการทดสอบทางสถิติที่ใช้ทดสอบการแจกแจงประชากรว่าเป็นแบบปกติหรือไม่ปกติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จากผลการทดสอบพบว่าค่า P-Value หรือค่า Sig ของตัวแปรทุกตัวมีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปฏิเสธ H_0 (สมมติฐานหลัก) คือ การสุ่มตัวอย่างประชากรมีการแจกแจงแบบปกติและยอมรับ H_1 (สมมติฐานรอง) คือ การสุ่มตัวอย่างด้วยประชากรที่ไม่มีการแจกแจงแบบปกติ

4.4.3 การทดสอบค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (Homoscedastic)

ภาพที่ 4.3 การทดสอบค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เป็นค่าคงที่โดยใช้ Scatter plot

จากภาพที่ 4.3 พบว่า การทดสอบค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ ซึ่งพิจารณาจากแผนภาพการกระจาย (Scatter Plot) พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกและลักษณะของความสัมพันธ์ของข้อมูลมีลักษณะคงที่ลากเฉียงเป็นเส้นตรง หมายความว่า ค่าของตัวแปร x และ y มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ความผันแปรของพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PreMA เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

4.4.4 ทดสอบความเป็นอิสระจากกันของค่าความคลาดเคลื่อน (Residual Errors)

ตารางที่ 4.22 ค่าความคลาดเคลื่อน (Residual Errors) เพื่อการทดสอบความเป็นอิสระต่อกัน

Model Summary					
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.825	0.680	0.678	0.519	2.228

a. Predictors: (Constant), Sum_ATE, Sum_IM, Sum_LC

จากตารางที่ 4.22 ผู้วิจัยทำการทดสอบ Durbin-Watson เพื่อทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปร พบว่าค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.228 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานหลัก หรือ H_0 สรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกันและไม่เกิดปัญหา Autocorrelation

4.4.5 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity)

ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF)

Model	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Collinearity	
	Coefficients		Coefficients			Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ด้านการคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิง	0.405	0.046	0.374	8.750	0.000	0.393	2.544
ด้านเจตคติในการเป็น ผู้ประกอบการ	0.184	0.047	0.167	3.878	0.000	0.387	2.585
ด้านการรับรู้ความสามารถ ในการควบคุมพฤติกรรม	0.418	0.043	0.378	9.743	0.000	0.475	2.107

a. Dependent Variable: Sum_EB

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระต่อกัน จากตารางที่ 4.23 แสดงผลการทดสอบค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของโมเดลสุดท้าย (Final Model) พบว่า ค่า Tolerance ของปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม มีค่าเท่ากับ 0.393 ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเท่ากับ 0.387 และด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.475 โดยค่า Tolerance ของปัจจัยทั้งหมดมีค่ามากกว่า 0.1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวแปรทุกตัวเป็นอิสระจากกันและตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่เกิด Multicollinearity

ในส่วน of ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม มีค่าเท่ากับ 2.554 ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเท่ากับ 2.585 และด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 2.107 ถือว่ายอมรับได้เนื่องจากทุกตัวแปรอิสระมีค่า VIF น้อยกว่า 10 แสดงถึงตัวแปรทุกตัวเป็นอิสระจากกัน

ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ และตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่เกิด Multicollinearity

4.5 บทสรุป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 451 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 25-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ (เช่น ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์เป็นต้น) รายได้ 25,001 – 45,000 บาท รองลงมา คือ อายุ 36-45 ปี ตำแหน่งผู้จัดการฝ่าย (เช่น sale manager, product manager, access manager เป็นต้น) รายได้ 45,001 – 65,000 บาท

ในส่วนของผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่าค่าสถิติของ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.944 หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นมีความสัมพันธ์ในระดับที่ดี จากนั้นผู้วิจัยได้สกัดองค์ประกอบด้วยการใช้การหมุนแกนปัจจัยตั้งจากแบบ Promax Method ซึ่งผลที่ได้ทำให้สามารถจัดกลุ่มตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ได้ 4 องค์ประกอบ ซึ่งกรอบแนวคิดงานวิจัยนี้อ้างอิงจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Conceptual Framework) คือ Theory of Planned Behavior หรือ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991) จากนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้มาทำการแปรผลตามสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์แบบการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) ผ่านระบบโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS: Release 18.0.0) โดยใช้วิธี Enter ในการวิเคราะห์ ทำให้ได้ผลการทดสอบและโมเดลสุดท้าย (Final Model) คือ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และ ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) เนื่องจากค่า Sig. ของค่าสถิติ t-test น้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงสามารถปฏิเสธ H₀ (สมมติฐานหลัก) โดยยอมรับ H₁ (สมมติฐานรอง) โดยค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.678 ซึ่งหมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว มีความแม่นยำในการพยากรณ์ตัวแปรตาม ร้อยละ 67.8 ส่วนที่เหลือร้อยละ 32.2 เกิดจากอิทธิพลตัวแปรอื่น ๆ

จากโมเดลสุดท้าย (Final Model) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบตัวแปรตามและค่าความคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normality) ตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (MRA) ด้วยการทดสอบโคโมโกรอฟ สเมอ์นอฟ (One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test) พบว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีการแจกแจงแบบปกติ และทดสอบค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ด้วยวิธี Scatter Plot พบว่าเป็นค่าคงที่ (Homoscedastic) การทดสอบความเป็นอิสระจากกันผ่านค่าความคลาดเคลื่อน (Residual Errors) ด้วยค่า Durbin-Watson พบว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และสุดท้ายได้ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) ด้วยค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกันและไม่พบปัญหา Multicollinearity ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ทำให้ได้ทราบถึง ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง ในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย

5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

5.2 อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

5.2.1 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

5.2.2 ข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะในภาคปฏิบัติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะทางด้านการศึกษาวิจัยและงานวิชาการ

5.4 บทสรุป

5.1 สรุปผลการศึกษาวิจัย

5.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1.1 ลักษณะข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง 451 คน ที่ได้ทำการตอบแบบสอบถามในลักษณะของค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 อายุ 25-35 ปี จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 ปฏิบัติงานในตำแหน่ง พนักงานฝ่ายปฏิบัติการ (เช่น ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น) จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 และมีรายได้ 25,001 – 45,000 บาท จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา คือ ตำแหน่งผู้จัดการฝ่าย (เช่น sale manager, product manager, access manager เป็นต้น) คือผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และมีรายได้ 45,001 – 65,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8

5.1.1.2 ลักษณะข้อมูลเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 451 คน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ รองลงมาคือ ด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้พึงพอใจอย่างมาก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ และลำดับสุดท้ายคือ ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การดำเนินงานในองค์กรเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่ามีการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใหม่ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2564) ทำให้ผู้วิจัยทำการตั้งสมมติฐานใหม่ อ้างอิงในบทที่ 4 และวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานที่	ตัวแปร	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
1	ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิง นวัตกรรมการ (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็น ผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง ในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิต เภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)	ยอมรับ สมมติฐาน
2	ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมใน การเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรม การเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหาร ระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคม ผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)	ยอมรับ สมมติฐาน
3	ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทยา ขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)	ยอมรับ สมมติฐาน

จากตารางที่ 5.1 ผู้วิจัยสามารถทำ การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานได้ ดังนี้
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม
(Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และ
ผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ
PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบ
ความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยา
และเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและ

ผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการทดสอบสมมติฐานจากการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Unstandardized Coefficients: Beta) เท่ากับ 0.405, 0.418 และ 0.184 ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัย สามารถร่วมกันอธิบายการศึกษาพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ได้ร้อยละ 67.8

5.2 อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

5.2.1 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

ตารางที่ 5.2 แสดงการอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	งานวิจัยที่สอดคล้อง	งานวิจัยที่ไม่สอดคล้อง
ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)	ส่งผลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ	- Iqbal et al. (2017) - Ariff et al, (2010) - Mwiya et al., (2017)	- Kaijun, & Ichwatus Sholihah (2015)
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง ในบริษัท ขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)	ส่งผลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ	- Mwiya et al. (2017) - Nantharojphong (2021) - Iqbal et al. (2017) - Kittikunchotiwut (2020) - Kaijun, & Ichwatus Sholihah (2015) - Ariff et al. (2010)	- Shian et al. (2022)
ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)	ส่งผลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ	- Wood (2004) - Pongtanalert & Assarut (2021) - Iqbal et al. (2017) - Ariff et al. (2010) - Mwiya et al. (2017) -Nantharojphong (2021)	

จากตารางที่ 5.2 ผู้วิจัยทำการแสดงการอภิปรายผลการศึกษาของปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยดังนี้ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ Iqbal et al. (2017) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการในนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 385 คน ในประเทศปากีสถาน พบว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน Ariff et al. (2010) ทำการศึกษาการคาดการณ์ปัจจัยที่ส่งผลความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายภาคบัญชีของมหาวิทยาลัย MALAY ในประเทศมาเลเซีย จำนวน 121 คน พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง(subjective norm) ส่งผลโดยเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายภาคบัญชีของมหาวิทยาลัย MALAY ในประเทศมาเลเซีย Mwiya et al. (2017) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนในสาธารณรัฐแซมเบีย แอฟริกา ศึกษากลุ่มตัวอย่างในนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 จำนวน 306 คน จากมหาวิทยาลัยรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ คนใกล้ชิด เช่น เพื่อน ครอบครัว มีผลต่อการตัดสินใจในการเริ่มต้นเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ซึ่งการมีความตั้งใจต่อการเป็นผู้ประกอบการจะส่งผลโดยตรงให้เกิดพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ และพบว่ามีงานวิจัยในอดีตที่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ Kaijun & Ichwatus Sholihah (2015). ทำการศึกษาระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยธุรกิจที่ส่งผลต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างระบบการศึกษาของอินโดนีเซียและระบบการศึกษาของจีน ทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 219 คน พบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัย Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย

ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ Mwiya et al. (2017) ทำการศึกษาก่อนเกี่ยวกับการพยากรณ์ความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ

ของนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 306 คน พบว่า ปัจจัยการรับรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 Nantharojphong (2021) ได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีนวัตกรรม ในบุคลากรที่ปฏิบัติงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีนวัตกรรมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 354 คน พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลเชิงบวกโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กร Iqbal et al. (2017) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการในนักเรียน โรงเรียนรัฐบาลจำนวน 385 คน ในประเทศปากีสถาน พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน Kittikunchotiwt (2020) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการกับความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กรกับนวัตกรรมของบริษัท ทำการการศึกษาในพนักงานระดับ executive และ manager ที่ปฏิบัติงานอยู่ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยจำนวน 348 คน พบว่า คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมีผลเชิงบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กร และผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กรและนวัตกรรม Kaijun & Ichwatus Sholihah (2015) ทำการศึกษาระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยธุรกิจที่ส่งผลต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างระบบการศึกษาของอินโดนีเซียและระบบการศึกษาของจีน ทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 219 คน พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceive Control Behavior) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Hohai ประเทศจีนและมหาวิทยาลัย Brawijaya ประเทศอินโดนีเซีย Ariff et al, (2010) ทำการศึกษาคาดการณ์ปัจจัยที่ส่งผลความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายภาคบัญชีของมหาวิทยาลัย MALAY ในประเทศมาเลเซีย จำนวน 121 คน พบว่าปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceive Control Behavior) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ และพบว่ามีงานวิจัยในอดีตที่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ Shian et al. (2022) ได้ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยทำการศึกษาในพนักงานเอกชนและพนักงานรัฐบาลประเทศมาเลเซีย จำนวน 185 คน พบว่าความสามารถในการเรียนรู้ (Learning competency) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ

ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนฯและ

เวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ Nantharojphong (2021) ได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีนวัตกรรม ในบุคลากรที่ปฏิบัติงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีนวัตกรรมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 354 คน พบว่า เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ Pongtanaalert & Assarut (2021) ได้ศึกษาปัจจัยด้านชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial mindset) ของพนักงานที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการของธุรกิจโฮสเทลในระหว่างช่วงและหลัง COVID-19 โดยทำการสำรวจและสัมภาษณ์โฮสเทลขนาดเล็กในประเทศไทย พบว่าปัจจัยด้านชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานส่งผลโดยตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินการของธุรกิจ ทำให้ธุรกิจโฮสเทลขนาดเล็กสามารถดำเนินงานต่อไปได้ภายใต้แรงกดดันและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก Wood (2004) ได้ทำการศึกษาการมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการกับการเปลี่ยนแปลง (Transformation) ในกระทรวงกลาโหม ประเทศสหรัฐอเมริกา ในพนักงาน 337 คน พบว่า การมีชุดความคิดของการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานมีผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ทำให้องค์กรสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ดีขึ้น Iqbal et al. (2017) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการในนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 385 คน ในประเทศปากีสถานพบว่า ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน Mwiya et al. (2017) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า ทัศนคติส่วนบุคคลในการเป็นผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 Ariff et al. (2010) ทำการศึกษาการคาดการณ์ปัจจัยที่ส่งผลความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายภาคบัญชีของมหาวิทยาลัย MALAY ในประเทศมาเลเซีย จำนวน 121 คน พบว่า ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (attitude towards entrepreneurship) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ จากการทบทวนวรรณกรรมไม่พบงานวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ข้อจำกัดในงานวิจัยนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) แม้จะทำการเปรียบเทียบกับผลการศึกษากับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior : TPB) เหมือนกัน แต่มีข้อแตกต่างในบางบริบท ได้แก่ ประเทศ

ประเภทอุตสาหกรรม จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมถึง ประเภทกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกลุ่มตัวอย่างมีทั้งนักศึกษา และพนักงานในองค์กร ดังนั้นการอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการเปรียบเทียบผลการศึกษาต่อกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะของความสัมพันธ์และแนวโน้มที่เกิดขึ้น ตามหลักของสถิติเท่านั้น

5.2.2 ข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย (Theoretical Conceptual Framework) ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) คือ ทฤษฎีที่ขยายออกมาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of reasoned action) ของ Ajzen และ Fishbein (Ajzen and Fishbein, 1980; Ajzen and Fishbein, 1975) โดยการเก็บรวบรวมแบบสอบถามออนไลน์จากกลุ่มพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ที่เป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งเป็นการอ้างอิงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างตามหลักทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior : TPB, 1975) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ทำให้ผู้วิจัยสามารถพบข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการดังนี้

5.2.2.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 พบว่า ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ทำการศึกษามาซึ่งกลุ่มพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง ในประเทศไทยโดยตรง เนื่องจากงานวิจัยที่มีอยู่ทำการศึกษาในกลุ่มพนักงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ในประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ถือเป็นงานวิจัยงานแรกที่ศึกษาในกลุ่มพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA ในประเทศไทย จึงถือว่าเป็นการค้นพบใหม่ทางวิชาการ โดยการศึกษาพบว่าทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และปัจจัยทางด้าน

เจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ล้วนส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PreMA ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตพบว่ามีงานวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ คือ Shian et al. (2022) ซึ่งศึกษาในกลุ่มพนักงานเอกชนและพนักงานรัฐบาล ประเทศมาเลเซีย แม้ว่ากลุ่มประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้จะไม่ได้เป็นประชากรพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PreMA แต่ถือว่าเป็นกลุ่มประชากรที่มีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็นกลุ่มพนักงานในองค์กรเช่นเดียวกัน พบว่างานวิจัยของ Shian et al. (2022) พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PreMA มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) และ ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ถือเป็นงานวิจัยงานแรกที่ศึกษาในกลุ่มพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PreMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง

5.2.2.2 จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) โดยการกำหนดการหมุนด้วยวิธี Promax และกำหนดจำนวนปัจจัย เป็น 4 ปัจจัย ตามแบบจำลองทฤษฎีการพัฒนาทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned Behavior : TPB, 1975) ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) 3 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติในการกระทำพฤติกรรม (Attitude toward behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceive Control Behavior) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านพฤติกรรม (Behavior) จากการวิเคราะห์ปัจจัยตามทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยได้ดัดแปลงและนำมากำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัยใหม่ (Modified Conceptual Framework) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship)

และพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานที่เป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) โดยอ้างอิงรูปภาพที่ 4.1 ในบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.2.3 ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยล้วนส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และจากการอภิปรายผลการศึกษาวิจัยที่เป็นการเปรียบเทียบผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้นี้กับงานวิจัยในอดีตที่มีความสอดคล้อง หรือ ไม่สอดคล้อง เป็นการเปรียบเทียบแบบเปรียบเทียบทางอ้อม (Indirect Comparison) ทั้งในเรื่องของกลุ่มตัวอย่าง ช่วงเวลาที่ศึกษา ประเทศที่ศึกษา ความรู้เรื่องยาและเวชภัณฑ์ในประเทศไทยที่มีความแตกต่างกัน ความรู้และความเข้าใจเรื่องการเป็นผู้ประกอบการในองค์กร และประเภทของอุตสาหกรรมซึ่งมีความแตกต่างกัน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 พบว่า งานวิจัยของ Shian et al. (2022) สรุปผลการศึกษาว่า ความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ทำให้ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้นี้ซึ่งประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) จำนวน 451 คน เป็นข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้นี้

5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะในภาคปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อสรุปว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) โดยทั้ง 3 ปัจจัยส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะในภาคปฏิบัติดังนี้

5.3.1.1 องค์กรหรือบริษัท

องค์กรหรือบริษัทควรให้ความสำคัญกับความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ของพนักงานมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืน และก้าวผ่านทุกอุปสรรคในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ ทุกองค์กรสามารถพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของพนักงานในองค์กรได้ด้วยการส่งเสริมพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของพนักงานให้เกิดขึ้นในตัวพนักงานทุกคน (Intrapreneurship) โดยบริษัทต้องมีสถานะแวดล้อมในการทำงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนพนักงานให้มีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ คือ มีการเสริมสร้างทักษะ พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนากรอบความคิดเชิงนวัตกรรม โดยพัฒนาให้พนักงานได้ทำโครงการใหม่ๆ ผลักดันและสนับสนุนให้พนักงานนำเสนอความคิดหรือแนวทาง การทำงานรูปแบบใหม่ร่วมกับองค์กร เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีพนักงานที่มีคุณภาพสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่ดี นำพาให้องค์กรเปลี่ยนแปลงเท่าทันตามสถานการณ์หรือสามารถบริหารจัดการองค์กรให้รับมือกับความผันผวนที่สูงของอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ได้ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของพนักงานเป็นปัจจัยสำคัญของกลยุทธ์การสร้างความเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจ ทำให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจและการเติบโตอย่างยั่งยืน

5.3.1.2 ภาคอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์

ภาคอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ควรส่งเสริมและผลักดันเรื่องความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ของบุคลากรมากยิ่งขึ้น ซึ่งการให้ความสนใจกับการสร้างความเป็นผู้ประกอบการในตัวบุคลากร (Intrapreneurship) เป็นแนวคิดที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นใน

ปัจจุบัน จากการศึกษาของ Harvard Business Review Press ในหัวข้อ The entrepreneurial mindset: Strategies for continuously creating opportunity in an age of uncertainty (McGrath & MacMillan, 2017) พบว่า ความเป็นผู้ประกอบการภายในตัวพนักงาน เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้องค์กรมีการเจริญเติบโต สามารถสร้างความแตกต่าง มีความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งในตลาด และทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งส่งผลในการรวมของอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ให้มีการเติบโตมากขึ้น มูลค่าของอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงสามารถส่งมอบคุณค่าในเรื่องของยารักษาโรคให้กับประชาชนชาวไทยให้สามารถเข้าถึงยาและการรักษาได้อย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนชาวไทยมีความสุขภาพที่ดี

5.3.1.3 ด้านพนักงาน ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง พนักงานในบริษัทขนาดใหญ่และเป็นสมาชิก PReMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทำให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่และเป็นสมาชิก PReMA โดยบุคคลสำคัญหรือคนใกล้ชิดมีส่วนสำคัญมากที่สุดเนื่องจาก พนักงานอาจมีการเลียนแบบความคิดเชิงนวัตกรรมหรืออาจเกิดความคิดคล้อยตามบุคคลสำคัญหรือคนใกล้ชิดเหล่านี้ ซึ่งจะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการที่ดีได้ ดังนั้น พนักงานควรศึกษาและนำตัวอย่างแนวทางการทำงานที่มีการใช้กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรมจากบุคคลสำคัญหรือคนใกล้ชิดมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่และเป็นสมาชิก PReMA โดยพนักงานต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ และเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ที่มีความผันผวนสูง และเพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่และเป็นสมาชิก PReMA โดยพนักงานให้ความสำคัญกับการเป็นเจ้าของกิจการทำให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ดังนั้น พนักงานจึงควรหาความรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการที่ดีทั้งในด้านการบริหาร องค์กร การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยง การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า เพื่อให้สามารถบริหารจัดการในงานความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจให้กับองค์กรได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะทางการศึกษาวิจัยและงานวิชาการ

5.3.2.1 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือกลุ่มตัวอย่างที่เก็บแบบสอบถามมาจากกลุ่มพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่และเป็นสมาชิก PreMA ได้แก่ ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง เท่านั้นจึงไม่สามารถเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่สนใจในการเป็นผู้ประกอบการซึ่งอาจมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานได้ ในอนาคตหากมีการทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังพนักงานในบริษัทขนาดกลางและไม่เป็นสมาชิก PreMA ซึ่งเป็นอีกกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ที่ช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ให้เติบโตเช่นกัน

5.3.2.2 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลผ่าน โปรแกรมสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) ทำให้ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถระบุได้เพียงว่าข้อสมมติฐานใดบ้างถูกให้การยอมรับ หรือ ถูกปฏิเสธเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดข้อมูลว่าปัจจัยในแต่ละด้านนั้นมีข้อมูลเชิงลึกอย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นการยืนยันและสนับสนุนข้อมูลของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนกลยุทธ์ในองค์กร และขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมให้มีการให้ความสำคัญกับการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้องค์กรและภาคอุตสาหกรรมสามารถดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

5.4 บทสรุป

บทที่ 5 การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ของการศึกษายจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 451 คน สรุปผลการวิจัยได้ว่าปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective Norm) ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior) ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude towards Entrepreneurship) ทั้ง 3 ปัจจัย

ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผล พบว่า มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต จึงนำเสนอเป็นข้อค้นพบใหม่ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในภาคปฏิบัติกับองค์กรหรือบริษัท ภาคอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ และพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัย และผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA รวมไปถึงข้อเสนอแนะทางด้านการศึกษาวิจัยและงานวิชาการ

บรรณานุกรม

- นรินทร์ ชันไพบูลย์. (2565). *ทำไมต้องลงทุนในอุตสาหกรรมเภสัชกรรม (Pharmaceuticals) กันต่อไป*. Krungsri Research. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/chemicals/phamaceuticals/io/io-pharmaceuticals-2023-2025>.
- พัชรินทร์ เพชรช่วย, ปลื้มใจ ไพจิตร, และรัตติยาภรณ์ รอดสีเสน. (2564). คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่สำเร็จต่อความสามารถในการบริหารงานของวิสาหกิจย่อยขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 8(1), 107-124.
- พิทักษ์ทิม, สุวชัย. (2560). *การสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการภายในองค์กรของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วินัย วารมา, ชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์, และอุษณีย์ เสวกวัชร. (2560). คุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จในภาคธุรกิจการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารราชชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา*, 5(2), 124-133.
- วิมพ์วิภา เกตุเทียน. (2556). *คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2560). *VUCA World: ความท้าทายสำหรับผู้ในยุคใหม่*. sasimasuk.com. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.sasimasuk.com/16768188/vuca-world>.
- Al Hasan, S., Muzumdar, J. M., Nayak, R., & Wu, W. K. (2019). Using the Theory of Planned Behavior to Understand Factors Influencing South Asian Consumers' Intention to Seek Pharmacist-Provided Medication Therapy Management Services. *Pharmacy*, 7(3), 88.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Ariff, A.H.M., Bidin, Z., Sharif, Z. and Ahmad, A. (2010). Predicting entrepreneurship intention among Malay university accounting students in Malaysia. *Unitary E-Journal*, 6(1), 1-10.
- Chayomchai, A. (2018). The study of the predictive relationship between corporate social entrepreneurship and corporate economic sustainability of Thai firms. *Panyapiwat Journal*, 10(1), 85-106.
- Damanpour, F. (2008). *Intrapreneurship: Conceptualizing entrepreneurial employee behavior*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/5012628_Intrapreneurship_Conceptualizing_Enterpreneurial_Employee_Behaviour
- Iqbal, N., Anwar, S. and Haider, N. (2017). Investigating entrepreneurial intention among public sector university students of Pakistan. *Education and Training*, 59(6), 662-678.
- Kaijun, Y., & Ichwatus Sholihah, P. (2015). A comparative study of the Indonesia and Chinese educative systems concerning the dominant incentives to entrepreneurial spirit (desire for a new venturing) of business school students. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 4(1), 1.
- Kittikunchotiwt, P. (2020). The relationship between entrepreneurial orientation, organizational learning capability, and firm innovation. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 14(3), 1-14.
- Mahidol University. (2022). *SDG 17: Partnerships for the Goals*. Retrieved from <https://science.mahidol.ac.th/sdgs/sdgs-17/>
- McGrath, G. R. and MacMillan, J. (2000). *Entrepreneurial Mindset: Strategies for Continuously Creating Opportunity in an Age of Uncertainty*. Brighton, MA: Harvard Business School Press Books.
- Mitchell, S. F. (2012). *An empirical investigation: How small to mid-sized enterprises use innovation on the path toward ecological sustainability* (Doctoral dissertation). New Hampshire, US: University of New Hampshire.
- Mwiya, B., Wang, Y., Shikaputo, C., Kaulungombe, B., and Kayekesi, M. (2017). Predicting the entrepreneurial intentions of university students: Applying the theory of planned behaviour in Zambia, Africa. *Open Journal of Business and Management*, 5, 592-610

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Nantharojphong, K. (2021). Fostering intrapreneurial behavior of innovative small and medium enterprises: The role of perceived transformational leadership, high performance human resource practices, and perceived self-efficacy. *Journal of Management Science of Nakhon Pathom Rajabhat University*, 6(2), 104-122.
- Pandey, C. L. (2014). The limits of climate change agreements: From past to present. *International Journal of Climate Change Strategies and Management*, 6(4), 376-390.
- Pongtanalert, K. and Assarut, N. (2022). Entrepreneur mindset, social capital and adaptive capacity for tourism SME resilience and transformation during the COVID-19 pandemic. *Sustainability*, 14(19), 12675.
- Shian, V. C. M., Ayob, N. B., Luva, R. H., Tehseen, S., Meng, C. S., Haider, S. A., & Yusof, M. (2022). Impact of personal characteristics on intrapreneurs' behaviours. *Int. J. Entrep*, 26, 1-15.
- Wiklund, J. and Shepherd, D. (2005) Entrepreneurial Orientation and Small Business Performance: A Configurational Approach. *Journal of Business Venturing*, 20, 71-91.
- Wood, C. C. (2004). *Entrepreneurial mindset in Department of Defense (DoD) organizations: Antecedents and outcomes* (Master's thesis, Air Force Institute of Technology). Retrieved from <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a435336.pdf>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Associations)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่” ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย นำมาประยุกต์ใช้สร้างกลยุทธ์ภายในองค์กรเพื่อสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงาน เพื่อให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน และเพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานที่ส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจ เพื่อให้มีการเสริมสร้างทักษะ พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนากรอบความคิดเชิงนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามด้วยรายละเอียดที่ปรากฏตามความจริง โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

**ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลการเป็นผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลาง
ในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA เพื่อเป็นการคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามก่อนเข้าสู่
คำถามหลัก**

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ช่องว่างหน้าตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านทำงานเป็นพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ใช่หรือไม่

☐ 1) ใช่	☐ 2) ไม่ใช่ (สิ้นสุดการตอบแบบสอบถาม)
---------------------------------	---
2. ปัจจุบันทำปฏิบัติงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิก PReMA ใช่หรือไม่

☐ 1) ใช่	☐ 2) ไม่ใช่ (สิ้นสุดการตอบแบบสอบถาม)
---------------------------------	---

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ช่องว่างหน้าตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง	☐ 3) เพศทางเลือก (LGBTQ+)
---------------------------------	----------------------------------	--
2. อายุ

☐ 1) 25-35 ปี	☐ 2) 36-45 ปี	☐ 3) 46 ปีขึ้นไป
--------------------------------------	--------------------------------------	---
3. ระดับการศึกษา

☐ 1) ปริญญาตรี	☐ 2) ปริญญาโท	☐ 3) ปริญญาเอก
---------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------
4. ตำแหน่งงาน

☐ 1) พนักงานฝ่ายปฏิบัติการ (เช่น ผู้แทนยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น)
☐ 2) ผู้จัดการฝ่าย (เช่น sale manager, product manager, access manager เป็นต้น)
☐ 3) ผู้จัดการหน่วยธุรกิจ
☐ 4) อื่น ๆ
5. รายได้ต่อเดือน

☐ 1) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท	☐ 2) 25,001 – 45,000 บาท
☐ 3) 45,001 – 65,000 บาท	☐ 4) 65,001 – 85,000 บาท
☐ 5) 85,000 บาทขึ้นไป	

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยข้อบ่งชี้ในการเลือกมีรายละเอียดดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง

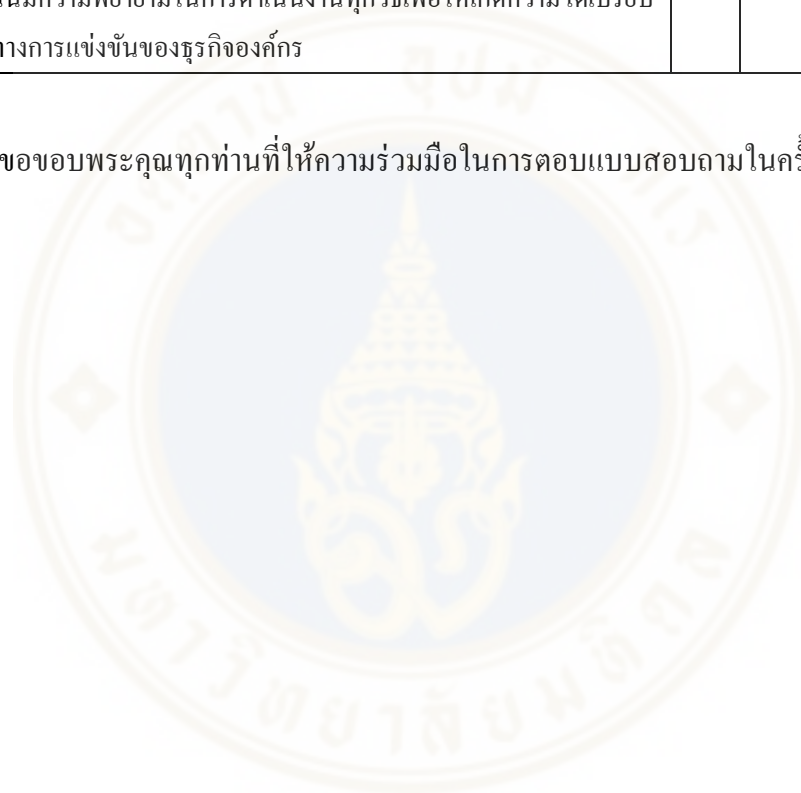
2 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อคำถาม		ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective norms : SM)						
1.	คนใกล้ชิดหรือคนสำคัญของฉันมักมีความคิดเชิงนวัตกรรมหรือริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่เสมอ ส่งผลให้ฉันฝึกความคิดเชิงนวัตกรรมไปด้วย					
2.	ฉันพิจารณาถึงความคาดหวังของคนใกล้ชิดหรือคนที่สำคัญของฉันในการริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่ การมีความคิดที่ก้าวหน้า					
3.	คนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของฉันต้องการให้ฉันมีวิธีการทำงานแบบใหม่ โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรม และมีความคิดที่ก้าวหน้า					
ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ (Perceive Control Behavior : PCB)						
4.	ฉันมักค้นคว้าหรือศึกษาความรู้ ทักษะใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น					
5.	ฉันนำข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดการทำงานในอดีตมาเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ					
6.	ฉันมีความกระตือรือร้นในการขอรับผิชอบโปรเจกใหม่ ๆ เสมอ เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และทักษะอื่น ๆ					
7.	ฉันสามารถเรียนรู้ และเข้าใจ สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว					
ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship : ATE)						
8.	อาชีพผู้ประกอบการเป็นที่น่าสนใจและสร้างแรงจูงใจให้กับฉัน					
9.	การเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้ฉันพึงพอใจอย่างมาก					
10.	ฉันเชื่อว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีกับฉันมากกว่าข้อเสีย					

ข้อความ		ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Behavior : EB)						
11.	ฉันมีความกล้าเสี่ยงต่อการตัดสินใจในการลงทุนที่คิดว่าได้ผลกำไรหรือประโยชน์ที่สูงขึ้นต่อองค์กร					
12.	ฉันมีการวางแผน วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ					
13.	ฉันสามารถแก้ไขปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
14.	ฉันมีความพยายามในการดำเนินงานทุกวิธีเพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจองค์กร					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ข

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

แบบประเมินดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

(Content Validation Index: CVI)

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยข้อบ่งชี้ในการเลือกมีรายละเอียดดังนี้

หลักการให้การให้คะแนนค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validation Index: CVI)

ให้คะแนน 4 หมายถึง ประเมินว่าเกี่ยวข้องมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง ประเมินว่าค่อนข้างเกี่ยวข้อง

ให้คะแนน 2 หมายถึง ประเมินว่าค่อนข้างไม่เกี่ยวข้อง

ให้คะแนน 1 หมายถึง ประเมินว่าไม่เกี่ยวข้อง

ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) โดยงานวิจัยนี้จัดทำโดยนางสาวพัชราภรณ์ พิรุณวานิช หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและ
เวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ว่า ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและ

ผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA

ข้อคำถาม		ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ		
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3
ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective norms : SM)				
1.	คนใกล้ชิดหรือคนสำคัญของฉันมักมีความคิดเชิงนวัตกรรมหรือริเริ่ม วิธีการทำงานแบบใหม่เสมอ ส่งผลให้ฉันฝึกความคิดเชิงนวัตกรรมไปด้วย	4	4	4
2.	ฉันพิจารณาถึงความคาดหวังของคนที่ใกล้ชิดหรือคนที่สำคัญของ ฉันในการริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่ การมีความคิดที่ก้าวหน้า	4	4	4
3.	คนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของฉันต้องการให้ฉันมีวิธีการทำงาน แบบใหม่ โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรม และมีความคิดที่ก้าวหน้า	4	4	4
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้(Perceive Control Behavior : PCB)				
4.	ฉันมักค้นคว้าหรือศึกษาความรู้ ทักษะใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	4	4	4
5.	ฉันนำข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดการทำงานในอดีตมาเป็น ประสบการณ์ในการเรียนรู้ และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	4	4	4
6.	ฉันมีความกระตือรือร้นในการขอรับฝึกหัดอบรมใหม่ ๆ เสมอ เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และทักษะอื่น ๆ	4	4	4
7.	ฉันสามารถเรียนรู้ และเข้าใจ สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน ได้อย่างรวดเร็ว	4	4	4
ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship : ATE)				
8.	อาชีพผู้ประกอบการเป็นที่น่าสนใจและสร้างแรงจูงใจให้กับฉัน	4	4	4
9.	การเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้ฉันพึงพอใจอย่างมาก	4	4	4
10.	ฉันเชื่อว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีกับฉันมากกว่าข้อเสีย	4	4	4
ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ(Entrepreneurial Behavior : EB)				
11.	ฉันมีความกล้าเสี่ยงต่อการตัดสินใจในการลงทุนที่คิดว่าได้ผลกำไร หรือประโยชน์ที่สูงขึ้นต่อองค์กร	4	4	4
12.	ฉันมีการวางแผน วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้ ประสบความสำเร็จ	4	4	4
13.	ฉันสามารถแก้ไขปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4	4	4
14.	ฉันมีความพยายามในการดำเนินงานทุกวิธีเพื่อให้เกิดความได้เปรียบ ทางการแข่งขันของธุรกิจองค์กร	4	4	4

วิธีการหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index : CVI) เพื่อพิจารณาเนื้อหาว่ามีความชัดเจนสอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้หรือไม่โดยค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.8 ขึ้นไป โดยอาศัยสูตรคำนวณต่อไปนี้ (Polit & Beck, 2017)

$$CVI = \frac{\text{จำนวนข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าคะแนน 3 และ 4}}{\text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมด}}$$

เมื่อประเมินจากการให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ผลดังนี้

$$CVI = \frac{14}{14} = 1.00$$

จากการคำนวณด้วยสูตรข้างต้นจะได้ค่าความเที่ยงของเนื้อหา หรือ CVI = 1 จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความเที่ยงตรงและมีความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
(Item Objective Congruence: IOC)

- งานวิจัยเรื่อง** ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและเวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association)
- คำชี้แจง** กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยข้อบ่งชี้ในการเลือกมีรายละเอียดดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
 (Item Objective Congruence : IOC)

- ให้คะแนน +1 หมายถึง ประเมินว่าสอดคล้อง
- ให้คะแนน 0 หมายถึง ประเมินว่าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือไม่
- ให้คะแนน -1 หมายถึง ประเมินว่าไม่สอดคล้อง

ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของพนักงานในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA (Pharmaceutical Research & Manufacturers Association) โดยงานวิจัยนี้จัดทำโดยนางสาวพัชราภรณ์ พิรกิจวานิช หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำถามที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของผู้แทนยาและ
เวชภัณฑ์และผู้บริหารระดับกลางในบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกในสมาคมผู้วิจัย
และผลิตเภสัชภัณฑ์ หรือ PReMA

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงให้เกิดกรอบความคิดเชิงนวัตกรรม (Subjective norms : SM)					
1.	คนใกล้ชิดหรือคนสำคัญของฉันมักมีความคิดเชิงนวัตกรรมหรือริเริ่ม วิธีการทำงานแบบใหม่เสมอ ส่งผลให้ฉันฝึกความคิดเชิงนวัตกรรม ไปด้วย	1	1	1	1
2.	ฉันพิจารณาถึงความคาดหวังของคนใกล้ชิดหรือคนที่สำคัญของ ฉันในการริเริ่มวิธีการทำงานแบบใหม่ การมีความคิดที่ก้าวหน้า	1	1	1	1
3.	คนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของฉันต้องการให้ฉันมีวิธีการทำงาน แบบใหม่ โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงนวัตกรรม และมีความคิดที่ก้าวหน้า	1	1	1	1
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเรียนรู้(Perceive Control Behavior : PCB)					
4.	ฉันมักค้นคว้าหรือศึกษาความรู้ ทักษะใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	1	1	1	1
5.	ฉันนำข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดการทำงานในอดีตมาเป็น ประสบการณ์ในการเรียนรู้ และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	1	1	1	1
6.	ฉันมีความกระตือรือร้นในการขอรับฝึกหัดอบรม โพรเจกต์ใหม่ ๆ เสมอ เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และทักษะอื่น ๆ	1	1	1	1
7.	ฉันสามารถเรียนรู้ และเข้าใจ สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน ได้อย่างรวดเร็ว	1	1	1	1
ปัจจัยทางด้านเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ (Attitude Towards Entrepreneurship : ATE)					
8.	อาชีพผู้ประกอบการเป็นที่น่าสนใจและสร้างแรงจูงใจให้กับฉัน	1	1	1	1
9.	การเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้ฉันพึงพอใจอย่างมาก	1	1	1	1
10.	ฉันเชื่อว่าการเป็นผู้ประกอบการมีข้อดีกับฉันมากกว่าข้อเสีย	1	1	1	1
ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Behavior : EB)					
11.	ฉันมีความกล้าเสี่ยงต่อการตัดสินใจในการลงทุนที่คิดว่าได้ผลกำไร หรือประโยชน์ที่สูงขึ้นต่อองค์กร	1	1	1	1
12.	ฉันมีการวางแผน วิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เพื่อให้ ประสบความสำเร็จ	1	1	1	1
13.	ฉันสามารถแก้ไขปัญหาและเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	1	1	1	1
14.	ฉันมีความพยายามในการดำเนินงานทุกวิถีเพื่อให้เกิดความ ได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจองค์กร	1	1	1	1

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อพิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม และประเมินว่าแบบสอบถามตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้ (Panunon, 2015)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{n}$$

หลักเกณฑ์ในการตัดสินความสอดคล้องของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

จากการประเมินความสอดคล้องชุดคำถามของแบบสอบถามตรงกับวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยชุดคำถามแบบสอบถามมีจำนวน 14 ข้อ ซึ่งทั้ง 14 ข้อ ได้คะแนน IOC = 1 จึงสรุปได้ว่าชุดคำถามของแบบสอบถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินแบบสอบถาม

1. นายกรกฎ ไกรวงษ์ ตำแหน่ง Senior Specialist Representative
(ผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์ยาและเวชภัณฑ์ระดับอาวุโส)
2. นายชัชสิน มุคเจริญ ตำแหน่ง Patient and Healthcare Experience Lead
(ผู้อำนวยการฝ่ายนวัตกรรมและการตลาดดิจิทัล)
3. นางสาววิญชนก วิมุกตานนท์ ตำแหน่ง Personalized Healthcare Manager
(ผู้จัดการด้านการรักษาแบบจำเพาะบุคคล)

ภาคผนวก ค

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

Institutional Review Board, Institute for Population and Social Research, Mahidol University (IPSR-IRB)
Established 1985

COA. No. 2023/06-151

Certificate of Approval

Protocol No.: IPSR-IRB-2023-151

Title of Project: A Study of Intention to Buy Functional Drink (Protein Shake) Among Generation Y in Bangkok Metropolitan

Approval Includes:

- 1) Principal Investigator: Ms. Phannaphat Sunthornkalam
Affiliation: College of Management, Mahidol University
- 2) Submission Form Version Date 31 August 2023
- 3) Research Proposal Version Date 31 August 2023
- 4) Questionnaire Version Date 9 June 2023
- 5) Participant Information Sheet Version Date 31 August 2023
- 6) Informed Consent Form Version Date 9 June 2023

IPSR-IRB is in Full Compliance with International Guidelines for Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval: 31 August 2023
Date of Expiration: 30 August 2024

Signature of Chairperson:

(Associate Professor Dr. Chalernpol Chamchan)
IPSR-IRB Chair

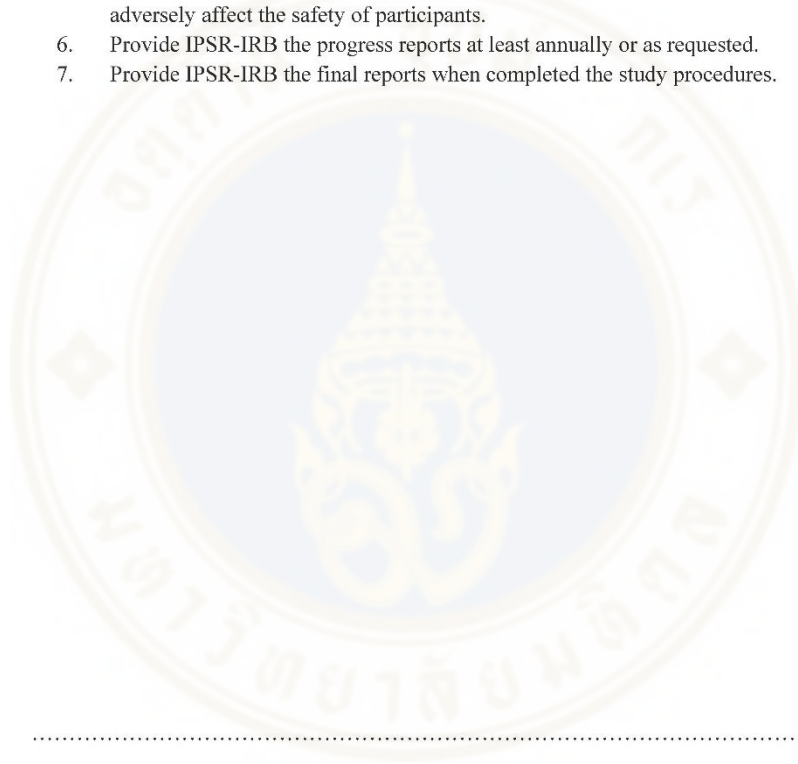
Page 1 of 2

List of Co-Investigators

-

All IPSR-IRB Approved Investigators must comply with the Following:

1. Conduct the research according to the approved protocol.
2. Conduct the informed consent process without coercion or undue influence, and provide the potential subjects sufficient time to consider whether or not to participate.
3. Use only the Consent Form bearing the IPSR-IRB Approval stamp.
4. Obtain approval of any changes in research activity before commencing and informed research participants about the changes for their consideration in pursuing the research.
5. Timely report to serious adverse events to IPSR-IRB and any new information that may adversely affect the safety of participants.
6. Provide IPSR-IRB the progress reports at least annually or as requested.
7. Provide IPSR-IRB the final reports when completed the study procedures.

.....

Office of the Institutional Review Board,
Institute for Population and Social Research, Mahidol University (IPSR-IRB)
999 Phuttamonthon 4 Road, Salaya, Nakhon Pathom 73170, Thailand
Tel (662) 441-0201-4 ext. 223
E-mail: ipsrib@mahidol.ac.th